

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
förfarandet vid miljökonsekvensbedömning samt till vissa därtill
anslutna lagar.**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att en lag om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning stiftas och i anslutning till detta att vissa lagar som berör nyttjande och skydd av miljön ändras.

Syftet med förslaget till en lag om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning är att bedömningen av miljökonsekvenserna skall kunna beaktas på ett enhetligt sätt i planering och beslutsfattande och att medborgarna samtidigt skall få bättre möjligheter att få information och större möjligheter till medbestämmande.

Bedömningsförfarandet skall tillämpas på projekt som kan få betydande miljökonsekvenser. Om projekten skall stadgas i den förordning som ges med stöd av lagen. Lagen skall innehålla stadganden om tillämpning av bedömningsförfarandet i enskilda fall på projekt som inte är definierade i förordningen, men vars miljökonsekvenser sannolikt är betydande. Lagen skall också innehålla stadganden om utredning av miljökonsekvenserna av planer och program som myndigheterna gör upp samt stadganden om bedömning av ett projekts miljökonsekvenser när konsekvenserna av projektet sträcker sig in på någon annan stats territorium.

Miljökonsekvenserna av ett projekt skall utredas vid ett bedömningsförfarande i ett så tidigt skede som möjligt och som en del av den övriga projektplaneringen. Vid tillämpningen av den föreslagna lagen skall även de utredningar om projektet och dess miljökonsekvenser som gjorts i andra sammanhang utnyttjas. Uppgiften att utreda miljökonsekvenserna skall ankomma på den projektansvarige, som är den som driver verksamheten eller annars är ansvarig för beredningen och genomförandet av ett projekt.

Vid bedömningsförfarandet utarbetas en mil-

jökonsekvensbeskrivning där projektets och de granskade alternativens miljökonsekvenser presenteras på ett enhetligt sätt. Att bedömningsförfarandet inleds skall tillkännages, om projektet kan ha en betydande verkan inom ett vidsträckt område eller på ett stort antal personers förhållanden, om tillkännagivandet inte är uppenbart onödigt. Konsekvensbeskrivningen tillkännages inom projektets sannolika verkningsområde. Alla de vars förhållanden eller intressen kan påverkas av projektet skall ha rätt att framföra sin åsikt om projektet och dess miljökonsekvenser. Tillkännagivandet och hörandet skall alltid ordnas i samband med hörande enligt någon annan lag när det är möjligt.

Miljökonsekvensbeskrivningen skall fogas till det material som enligt respektive speciallag behövs för beslutsfattandet. Myndigheten i fråga får inte fatta tillstånds- eller andra därmed jämförbara beslut innan bedömningsförfarandet har slutförts. I sitt beslut skall myndigheten ange på vilket sätt resultaten av bedömningsförfarandet har beaktats med stöd av stadgandena i lagen i fråga.

Den föreslagna lagen förutsätter inga ändringar i myndighetsorganisationen och den ändrar inte myndigheternas befogenheter enligt den nuvarande lagstiftningen. De myndighetsuppgifter som ansluter sig till bedömningsförfarandet skall skötas av kontaktmyndigheten. Avsikten är att genom förordning stadga att länsstyrelsen, vatten- och miljödistriktet samt handels- och industriministeriet skall vara kontaktmyndigheter. Om tillämpning av bedömningsförfarandet i enskilda fall beslutar i regel miljöministeriet.

Miljöministeriet skall leda och utveckla bedömningen allmänt. De övriga ministerierna skall leda och utveckla miljökonsekvensbedömningen inom sina verksamhetsområden.

De i propositionen föreslagna lagändringarna, som gäller 12 olika lagar, vilka berör nyttjande och skydd av miljön, består av stadganden som hänvisar till den föreslagna lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning samordning av förfarandet och beaktande av konsekvensbedömningewn då beslut fattas enligt en speciallag.

Avsikten är att de föreslagna lagarna skall

träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa. De föreslagna lagarna anknyter till ikraftträdelsen av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och av konventionen om miljökonsekvensbedömning i ett gränsöverskridande sammanhang, som har godkänts i Förenta Nationernas Ekonomiska kommission för Europa.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida		Sida
PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1	1.7. Gruvlagen	25
ALLMÄN MOTIVERING	4	1.8. Ellagen	25
1. Inledning	4	1.9. Lagen om allmänna vägar	26
2. Nuläge	5	1.10. Luftfartslagen	26
2.1. Lagstiftning och praxis	5	1.11. Lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter	26
2.2. Internationella fördrag	6	1.12. Lagen om enskilda skogar	27
2.3. Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i andra länder	6	1.13. Skogsförbättringslagen	27
2.4. Bedömning av nuläget	8	2. Närmare stadganden och bestämmelser	28
3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen ..	9	3. Ikraftträdande	28
3.1. Målsättningarna	9	LAGFÖRSLAGEN	28
3.2. De viktigaste förslagen och medlen	9	1. Lag om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning	28
4. Propositionens verkningar	11	2. Lag om ändring av byggnadslagen	32
4.1. Ekonomiska verkningar	11	3. Lag om ändring av 16 kap. vattenlagen	33
4.2. Verkningar i fråga om organisation och personal	11	4. Lag om ändring av lagen om miljötillståndsförfarande	34
4.3. Miljökonsekvenser	12	5. Lag om ändring av kemikalielagen	34
4.4. Verkningar för medborgarna	12	6. Lag om ändring av 5 och 6 §§ marktäktslagen ..	35
5. Beredningen av propositionen	12	7. Lag om ändring av gruvlagen	35
6. Andra omständigheter som inverkat på propositionen	13	8. Lag om ändring av 24 § ellagen	36
6.1. Samband med vissa reformplaner	13	9. Lag om ändring av lagen om allmänna vägar ..	36
6.2. Samband med internationella överenskomelser	13	10. Lag om ändring av luftfartslagen	36
DETALJMOTIVERING	14	11. Lag om ändring av 5 § lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter	37
1. Lagförslagen	14	12. Lag om ändring av lagen om enskilda skogar ..	37
1.1. Lag om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning	14	13. Lag om ändring av 2 § skogsförbättringslagen ..	38
1.2. Byggnadslagen	22	BILAGA	39
1.3. Vattenlagen	23	Förordningsutkast	39
1.4. Lagen om miljötillståndsförfarande	24		
1.5. Kemikalielagen	24		
1.6. Marktäktslagen	24		

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Miljökonsekvensbedömning är ett sätt att utreda och bedöma miljökonsekvensernas betydelse som en del av planeringen av projekt. Samtidigt granskas alternativa sätt att genomföra projekten varjämte medborgarnas tillgång till information och deras möjligheter till medbestämmande förbättras.

I Finland förutsätter flera olika författningar att miljökonsekvenserna av projekt och verksamheter utreds. Den gällande lagstiftningen om användning och skydd av miljön är emellertid splittrad och koncentrerar sig huvudsakligen på olika delområden av miljön. Vissa projekt, rentav stora sådana, kan genomföras utan att miljökonsekvenserna utreds i tillräcklig omfattning. Om hörande stadgas i många lagar men hörandets omfattning varierar. Samma projekt kan behandlas i flera myndighetsförfaranden. Detta gör det svårare att få en helhetsbild av projektets miljökonsekvenser och minskar möjligheterna att påverka projektplaneringen.

Olika program och allmänna planer spelar en viktig reglerande roll när det gäller att genomföra projekten. Bedömningen av programmens och planernas miljökonsekvenser är emellertid ännu i ett utvecklingsskede.

Inom Europeiska gemenskaperna (EG) har man konstaterat att olikheterna vid utredningen av miljökonsekvenser i medlemsländerna stör den gemensamma marknadens funktion. För att förenhetliga de olika utredningsförfarandena utfärdade EG ett direktiv om miljökonsekvensbedömning, Rådets direktiv om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (85/337/EEG), nedan MKB-direktivet. Enligt bilaga XX till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) gäller direktivet också Finland.

Internationellt samarbete har över huvud taget visat sig vara nödvändigt för utredningen och bedömningen av betydande miljökonsekvenser. För att främja samarbetet har man inom Förenta Nationernas Ekonomiska Kommission för Europa formulerat en konvention om miljökonsekvensbedömning i ett gräns-

överskridande sammanhang (E/ECE/1250), nedan MKB-konventionen, som undertecknades i Esbo den 25 februari 1991.

Då de åtgärder utreds som förverkligandet av MKB-direktivet och MKB-konventionen förutsätter beaktas i Finland de ändringar och revideringar som bereds inom EG-kommissionen. Våren 1993 publicerade EG-kommissionen en uppföljningsrapport om MKB-direktivet (1993, COM(93) 28 final vol 7 och vol 8). I denna rapport konstateras att MKB-direktivet har trätt i kraft i samtliga medlemsländer trots vissa dröjsmål. Bristen i tillämpningen har förekommit, vilket sammanhänger med att bedömningen ofta inleds i ett alltför sent skede i relation till den övriga planeringen av projektet, inte heller övervakas utredningarnas och bedömningarnas enhetlighet och kvalitet alltid tillräckligt nog. EG-kommissionen bereder en revidering av MKB-direktivet på basis av resultaten i uppföljningsrapporten och kraven i MKB-konventionen.

Dessutom har EG-kommissionen berett ett förslag till ett direktiv om integrerat förebyggande och integrerad övervakning av miljöförorenning (proposal for a Council Directive on integrated pollution prevention and control, COM(93)423, 14.9.1993, det så kallade IPC-direktivet). Enligt IPC-direktivet bör avgöranden om tillstånd för bestämda anläggningar som inverkar på olika delområden av miljön fattas utgående från en enhetlig prövning i vilken miljön beaktas som helhet.

För att förbättra miljökonsekvensbedömningen och uppfylla internationella förpliktelser bör den finska miljölagstiftningen utvecklas genom att stadganden om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning införs i den. Bedömningsförfarandet bör vara enhetligt för alla de projekt på vilka bedömningsförfarandet skall tillämpas på grundval av MKB-direktivet och MKB-konventionen.

Genom förfarandet vid miljökonsekvensbedömning utreds och bedöms betydande miljökonsekvenser i samband med beredningen av projekten. För att de allmänna målen rörande miljöns kvalitet skall nås gäller det också att utveckla miljökonsekvensbedömningen av planer och program.

2. Nuläge

2.1. Lagstiftning och praxis

Bla. följande lagar berör användningen och skyddet av naturen: lagen angående vissa grannelagsförhållanden (26/20), lagen om naturskydd (71/23), lagen om allmänna vägar (243/54), byggnadslagen (370/58), vattenlagen (264/61), lagen om fornminnen (295/63), luftfartslagen (595/64), hälsovårdslagen (469/65) gruvlagen (503/65), lagen om enskilda skogar (412/67), lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/77), lagen om förhindrande av havsföroreningar (298/79), ellagen (319/79), marktäktslagen (555/81), luftvårdslagen (67/82) skogsförbättringslagen (140/87), bullerbekämpningslagen (382/87), kärnenergilagen (990/87), kemikalielagen (744/89), lagen om miljötillståndsförfarande (735/91) och avfallslagen (1072/93).

Enligt gällande lagstiftning behandlas projekt i olika myndighetsförfaranden. T.ex. vattenhushållningsprojekt behandlas enligt förfarande i vattenlagen. Vattendomstolen är tillståndsbefviljande myndighet och för övervakningen svarar vatten- och miljöförvaltningen. Tillstånd enligt lagen om miljötillståndsförfarande, vilka gäller beslut enligt lagen angående vissa grannelagsförhållanden, hälsovårdslagen, lagen om avfallshantering och luftvårdslagen, behandlas av länsstyrelsen eller av den kommunala miljötillståndsmyndigheten. Länsstyrelsen, kommunen samt vatten- och miljödistriktet svarar för övervakningen. Enligt väglagstiftningen är det vägverket som planerar och genomför projekt gällande allmänna vägar. Trafikministeriet fattar dock i allmänhet beslut om genomförandet av vägprojekt. Beslut som rör kärnenergi bereds av handels- och industriministeriet. Besluten fattas av statsrådet och riksdagen. Övervakningen åligger handels- och industriministeriet jämte strålsäkerhetscentralen. Tillståndsmyndighet enligt marktäktslagen är kommunstyrelsen. I vissa fall skall beslutet underställas länsstyrelsen. Kommunens byggnadsnämnd fungerar som övervakande myndighet.

Samma projekt måste ofta behandlas i många myndighetsförfaranden. Å andra sidan finns det inte lagstadgade förfaranden för alla projekt med betydande verkningar på miljön, där projektets miljökonsekvenser skulle granskas och alla de vars förhållanden eller intressen

projektet kan påverka skulle höras. Till denna kategori hör t.ex. dragningen av naturgasrör och kraftledningar, järnvägsprojekt samt skogsbruksprojekt på statens mark.

Enligt gällande lagstiftning skall utredningar på olika nivåer skaffas över projektet och dess konsekvenser. Sådana utredningar krävs bl.a. med stöd av kärnenergilagen, lagen om miljö- tillståndsförfarande och vattenlagen. Däremot förutsätter exempelvis gruvlagen inga miljöutredningar. Vissa planeringssystem, t.ex. fysisk planering, förutsätter miljöutredningar.

I enlighet med de allmänna principerna i lagen om förvaltningsförfarande (598/82) skall medborgarna få information om förvaltningsärenden som angår dem i tillräckligt god tid innan ärendena avgörs. Vidare skall medborgarna ha möjlighet att framföra sin åsikt till den myndighet som behandlar ärendet.

Då ett planeförslag bereds har alla vilkas boende, arbete eller andra förhållanden kan påverkas av planen rätt att uttala sin åsikt. Markägare och andra invånare i kommunen har lagenlig möjlighet att framställa en anmärkning. Vid vägplanering, miljötillståndsförfarande, förfarande enligt kärnenergilagen och vattendomstolsförfarande krävs ett omfattande hörande i samband med att en tillståndsansökan eller plan anhängiggörs. Vanligen har parterna och de myndigheter som bevakar det allmännas intresse rätt att överklaga tillståndsbeslut. Principbeslut enligt kärnenergilagen kan inte överklagas.

I gruvlagen och i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter begränsas hörandet till de egentliga parterna. Vid förfaranden enligt kemikalielagen och enligt skogslagstiftningen förutsätts inte hörande.

Miljökonsekvensbedömningen av olika myndigheters program och allmänna planer är fortfarande under utveckling. Den relevanta förpliktelsen i fråga om beredningen av statens verksamhets- och ekonomiplaner ingår i finansministeriets föreskrifter, som meddelas årligen med stöd av 1 och 10 §§ förordningen om statsbudgeten (1243/92) och ett statsrådsbeslut (TM 9212/3.9.1992). Enligt detta skall verksamhets- och ekonomiplanerna för förvaltningsområdena innehålla en koncentrerad bedömning av verksamheternas miljökonsekvenser. Enligt de ändringarna av statsrådets beslut om kommittéer (218/88) som gjordes 1990 (216/90) krävs det att kommittéförlagens miljökonsekvenser utreds. Enligt de anvisningar

för hur regeringens propositioner skall skrivas som statsrådet gav 1992 skall det i motivering-
en till en proposition redogöras för proposition-
ens totalverkningar på miljön.

2.2. Internationella fördrag

Användningen av Finlands gränsvattendrag regleras i bilaterala överenskommelser. Bland dessa märks gränssälvöverenskommelsen mellan Finland och Sverige (FördrS 54/71), överenskommelsen med Norge angående en finsk-norsk gränsvattendragskommission (FördrS 32/81) och överenskommelsen mellan Finland och Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund angående gränsvattendragen (FördrS 26/65). Fördragen har olika innehåll.

Konventionen mellan Finland, Danmark, Norge och Sverige om miljöskydd (FördrS 75/76) kräver att vid prövning av tillåtligheten av miljöskadlig verksamhet skall störning, som sådan verksamhet medför eller kan medföra i annan fördragsslutande stat, likställas med störning i det egna landet. Det åligger förvaltningsmyndigheten eller en domstol att pröva om den skall underrätta det främmande landet.

Då det gäller kärnkraftverk finns det en särskild överenskommelse mellan Finland, Danmark, Norge och Sverige om riktlinjer för kontakt i säkerhetsfrågor beträffande kärn-
läggningar vid gränserna mellan dessa länder. (FördrS 19/77). I överenskommelsen förutsätts det att det byggande landet informerar om sin avsikt i så god tid att det vid tillståndsbehandlingen före beslutet kan beakta alla synpunkter och anmärkningar som grannlandet eventuellt framför.

Internationellt är Finland bundet av följande fördrag, som förpliktar till utredning och bedömning av miljökonsekvenser: konventionen om skydd av Östersjöområdets marina miljö (FördrS 12/80; en ny utvidgad konvention undertecknades den 9 april 1992), Antarktiskonventionen (FördrS 31/84), deklarationen om skyddande av de arktiska områdena, som godkändes den 14 juni 1992, med tillhörande uppföljnings- och bedömningsprogram, fördraget om skydd av naturens mångfald, som är berett inom Förenta Nationernas miljöprogram UNEP och undertecknat den 5 juni 1992, samt de fördrag om industriolyckor och gränsvat-

tendrag vilka undertecknades den 18 mars 1992 inom Förenta Nationernas Ekonomiska Kommission för Europa.

2.3. Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i andra länder

MKB-direktivet och MKB-konventionen

MKB-direktivet och MKB-konventionen syftar till att skapa en enhetlig ram för den nationella utvecklingen av miljökonsekvensbedömningen. Båda kräver att myndigheterna får information om projekt, att miljökonsekvenserna av ett projekt och dess alternativ utreds på ett heltäckande sätt och att medborgarna och andra som kan beröras av projektet bereds möjlighet att framlägga sina synpunkter på projektet och dess genomförande.

Enligt minimikraven i MKB-direktivet och MKB-konventionen skall miljökonsekvenserna av alla de projekt som nämns i bilagorna kunna identifieras, utredas och bedömas. Bedömningen skall presenteras i en enhetlig konsekvensbeskrivning med anledning av vilken medborgarna samt olika myndigheter hörs innan myndigheten fattar beslut om projektet. MKB-direktivet och MKB-konventionen anger de projekt som bedömningsförfarandet alltid skall tillämpas på. I direktivet anges dessutom en mängd projekt på vilka medlemsländerna vid behov skall kunna tillämpa bedömningen. I konventionen ingår i stället för en andra projektförteckning en definition av de allmänna villkor enligt vilka behovet av ett bedömningsförfarande fastställs i enskilda fall. MKB-direktivet och MKB-konventionen är alltså flexibla och gör det möjligt att beakta regionala och andra särdrag då bedömningsplikt stadgas på nationell nivå.

MKB-direktivet och MKB-konventionen förutsätter också att bedömningsförfarandet i tillämpliga delar används då det gäller att bedöma konsekvenserna av planer och program.

Miljökonsekvensbedömningen i vissa länder

I olika länder överensstämmer förfarandena vid miljökonsekvensbedömning till sin grundstruktur med de procedurer som avses i MKB-direktivet och i MKB-konventionen. Centrala

faser är att myndigheterna får kännedom om projektet, att planen för bedömningen av projektet och dess miljökonsekvenser tillkännages, att miljökonsekvenserna av projektet och dess alternativ blir bedömda, att uppgifterna sammanställs till en miljökonsekvensbeskrivning och att beskrivningen tillkännages och underkastas hörande.

Detaljerna i bedömningsförfarandena varierar i olika länder. Då direktivet och konventionen utarbetades beaktade man att författningarna om nyttjande och skydd av miljön är mycket olika i EG:s medlemsländer. Direktivets bestämmelser om utarbetande av en konsekvensbeskrivning och hörande av medborgarna har intagits i medlemsländernas lagstiftning på olika sätt. Bestämmelserna har i flera länder fogats till den allmänna lagen om miljöskydd eller så har man skapat en egen paraplylag som kopplar samman olika lagar som gäller projekt.

Nedan jämförs olika lösningar på viktiga moment i bedömningen. Det är lagstiftningen om miljökonsekvensbedömning i Sverige, Danmark, Norge, Nederländerna, Tyskland och Canada som granskas. Canada har tagits med eftersom landet är en föregångare i fråga om utvecklandet av miljökonsekvensbedömning.

Lagstiftningen om miljökonsekvensbedömning uppvisar olikheter i exempelländerna, eftersom den förvaltningsrättsliga bakgrunden varierar. Till den svenska naturresurslagen (lag om hushållning med naturreserver m.m.; SFS 1987:12) fogades skyldighet att utreda miljökonsekvenserna genom den lagändring som trädde i kraft den 1 juli 1991. I lagen definieras behovet av miljökonsekvensbedömning. Närmare stadganden om miljökonsekvensbeskrivningar har dessutom utfärdats genom förordning (förordning om miljökonsekvensbeskrivningar; SFS 1991:738, omtryckt 1992:445). I Danmark är bedömningen närmast inlemmad i lagen om land- och regionplanering (Lov om lands- og regionplanlægning 921/1989). Samma princip följs i Norge (Lov om endringer i plan- og bygningsloven 14 juni 1985 nr. 77, som kompletterades 1990 med stadganden om miljökonsekvensbedömning). I Nederländerna skrevs bedömningen 1986 in i miljöskyddslagen. Nya stadganden om miljökonsekvensbedömning trädde i kraft den 1 mars 1993 (Wet milieubeheer, Hoofdstuk 7: Milieu-effectrapportage, Staatsblad 1992, nr 511). Om bedömningen stadgas närmare i förordning (Besluit milieu-effectrapportage, Staatsblad 1987, nr

278, gewijzigd bij Besluit van 24 februari 1992, Staatsblad 1992, nr 107). I Tyskland har man den 12 februari 1990 stiftat en separat lag om bedömningsförfarandet (Gesetz zur Umsetzung der Richtlinie des Rates vom 27. Juni 1985 über die Umweltverträglichkeitsprüfung bei bestimmten öffentlichen und privaten Projekten, 85/337/EWG). I Canada har i juni 1992 på federal nivå godkänts en lag om ett bedömningsförfarande (Bill C-13, The House of Commons of Canada, An Act to Establish a Federal Environmental Assessment Process 1991). Tidpunkten när lagen träder i kraft beror på vissa andra förslag till stadganden som ansluter sig till lagen om bedömningsförfarandet. Lagen avses träda i kraft i början av 1994.

Myndigheternas uppgifter i anslutning till bedömningsförfarandet varierar i de olika länderna. I Danmark, där bedömningen ansluter sig till lagstiftningen om regional planering, är det den regionala myndigheten som leder bedömningsförfarandet. Miljöministeriet granskar konsekvensbeskrivningen och beslutar om projektplanen skall tas med i regionplanen. I Norge, Sverige, Tyskland, Canada och Nederländerna ankommer ledningen och övervakningen av bedömningsförfarandet på olika myndigheter beroende på projekttyp. Den myndighet som leder bedömningen kan vara en regional myndighet eller en riksmyndighet, såsom en energi- eller vägmyndighet. Det är den riksomfattande miljömyndighetens sak att sköta den allmänna ledningen och utvecklingen av miljökonsekvensbedömningen. I Sverige svarar Boverket och Naturvårdsverket för dessa uppgifter. I Canada och Nederländerna har man grundat särskilda expertorgan, som bl.a. svarar för utvecklandet av metoder och procedurer.

I ovan nämnda länder gäller bedömningsförfarandena nya projekt och betydande ändringar i redan genomförda projekt. Nationella särbehov i fråga om tillämpningsområdena har beaktats i EG-länderna, på det sättet att de har byggt ut MKB-direktivets förteckning över projekt som bedömningsförfarandet alltid skall tillämpas på.

I Nederländerna, Canada, Sverige, Tyskland och Danmark har det fastställts vilka projekttyper som alltid skall granskas i bedömningsförfarande. I vissa länder är det dessutom möjligt att behandla projekt i bedömningsförfarande på basis av särskild prövning. I Norge

är myndighetsprövningen förhärskande, eftersom bara ett förhandsmeddelande om ett projekt är obligatoriskt. I Sverige har länsstyrelserna i enskilda fall rätt att kräva en miljökonsekvensbeskrivning.

Bestämmelser om tidpunkten för bedömningsförfarandet skall säkerställa att bedömningen fungerar. Den allmänna regeln är att myndighetsbeslut om de projekt som behandlas i bedömningen inte kan fattas förrän en konsekvensbeskrivning har inlämnats. Bl.a. Canada, Norge, Danmark och Nederländerna har dylika stadganden. Den svenska lagstiftningen kräver att konsekvensbeskrivningen fogas till ansökan som gäller vissa anläggningar och åtgärder. Enligt tysk praxis skall konsekvensbeskrivningen behandlas tillsammans med de övriga handlingarna i ärendet då beslutet bereds. I alla de länder som berörts är utgångspunkten den att myndigheterna i god tid skall informeras om de planer som rör genomförandet av ett projekt.

I Canada, Norge, Tyskland och Nederländerna sker miljökonsekvensbedömningen utgående från ett bedömningsprogram som uppgjorts för projektet. Programmet godkänns av den myndighet som övervakar bedömningen av projektets konsekvenser. I Sverige har länsstyrelsen tillsammans med den sökande en viktig roll då bedömningsprogrammet görs upp.

För att främja medbestämmandet har myndigheter, medborgare och andra parter beretts möjlighet att framlägga synpunkter på de nödvändiga utredningarna. I Tyskland och Canada avgör den myndighet som svarar för bedömningen om allmänheten skall höras då bedömningsprogrammet utarbetas. I Nederländerna och Norge hörs alltid medborgarna före bedömningen. I Sverige och Danmark sker det offentliga hörandet främst i bedömningens slutskede. Myndighetens ledning och övervakning säkerställer att bedömningen är heltäckande.

De omständigheter som framkommer vid bedömningen samlas i allmänhet i en konsekvensbeskrivning. I alla de länder som berörts framläggs förslaget till konsekvensbeskrivning offentligt. Andra myndigheter, fysiska personer och samfund kan uttala sig om det. I Sverige hör det till länsstyrelsens uppgifter att bedöma om konsekvensbeskrivningen är tillräcklig. I Nederländerna fungerar ett särskilt sakkunnigorgan med uppgift att bedöma kvaliteten på bedömningen och utredningarna.

Förfarandet vid miljökonsekvensbedömningen avslutas då konsekvensbeskrivningen har uppgjorts. I de länder som tagits i betraktande följer konsekvensbeskrivningens innehåll allmänt det riktgivande innehållet i MKB-direktivet och MKB-konventionen. Sålunda fordras det t.ex. att miljökonsekvenserna av alternativen till ett projekt undersöks. Att inte förverkliga projektet måste vara ett alternativ.

I de länder som behandlats ovan fattas inga tillstånds- eller motsvarande beslut om projektet i samband med bedömningsförfarandet. Det material som producerats vid bedömningen ställs till beslutsfattarnas förfogande innan beslutet fattas.

Miljökonsekvensbedömningens förhållande till miljötillsståndssystemen varierar från land till land. T.ex. i Danmark och Canada är det bedömningsförfarandets resultat som i praktiken avgör om det finns förutsättningar för att genomföra projektet. I Canada förklaras bedömningens stora vikt bl.a. av att ett allmänt planeringssystem saknas. I Nederländerna, Tyskland och Norge producerar förfarandet vid miljökonsekvensbedömningen en del av det material som används vid beslutsfattande enligt någon annan lag.

2.4 Bedömning av nuläget

Tillståndsförfarandet och därmed jämförbara förfaranden som berör projekt med betydande konsekvenser för miljön varierar i Finland efter projektets typ. Konsekvenserna för olika delområden av miljön behandlas på olika sätt. Miljökonsekvenserna utreds delområdesvis och den gällande lagstiftningen förutsätter inte någon enhetlig presentation och granskning av konsekvenserna. Det finns inget förfarande där ett projekt skulle granskas som en helhet. Detta beror huvudsakligen på att lagstiftningen är splittrad och olika förfaranden har inte samordnats tillräckligt. Myndigheterna och medborgarna har inte tillräckliga möjligheter att redan i planeringsstadiet få information om projektens helhetsinverkan på miljön.

Det kan hända att samma projekt behandlas vid flera myndighetsförfaranden, vilket gör det svårt att få någon helhetsbild av projektets miljökonsekvenser samt att påverka projektplaneringen.

Stadgandena om hörande av medborgarna varierar i olika lagar. De stadganden om

tillkännagivande av anhängighet som finns i lagen om förvaltningsförfarande har tillämpats för att utvidga tillkännagivandet och hörandet enligt andra lagar när det är en myndighet som ansvarar för ett projekt. Praxis i fråga om tillämpningen av lagen om förvaltningsförfarande har dock inte vunnit hävd till dessa delar.

Bristerna i de nuvarande förfarandena betyder att framför allt betydande indirekta konsekvenser kan bli förbisedda vid planeringen av projektet och de åtgärder som syftar till att förebygga skadliga miljökonsekvenser. I allmänna planeringssystem, t.ex. fysisk planering, ingår numera utredning av miljökonsekvenser. I dessa granskas emellertid inte alltid miljökonsekvenserna tillräckligt detaljerat. En del av de projekt som kan ha betydande miljökonsekvenser granskas mycket snävt i de nuvarande förfarandena. T.ex. i förfaranden enligt gruvlagen kan miljöfaktorer knappast beaktas alls.

De gällande stadgandena säkerställer inte heller att miljökonsekvenserna av ett projekt granskas i ett tillräckligt tidigt stadium av planeringen. Detta kan göra det svårare att granska planer i syfte att minska skadliga miljökonsekvenser och att finna kompromisslösningar under planeringen. Detta kan i sin tur förlänga myndighetsbehandlingen, öka kostnaderna och leda till tidsödande sökande av ändring.

Verkställigheten av MKB-direktivet och MKB-konventionen i Finland förutsätter ett förfarande enligt vilket alla de projekt som nämns i bilagorna till direktivet och konventionen kan bedömas.

De bilaterala och multilaterala avtal som är i kraft garanterar inte att information om projekt som genomförs på någon annan stats territorium kan fås i det inledande stadiet av planeringen. Det är inte möjligt att ta ställning till omfattande projekt med gränsöverskridande konsekvenser i ett tillräckligt tidigt planeringsskede.

Miljökonsekvensbedömningen av program och planer som har gjorts upp av myndigheter befinner sig fortfarande i utvecklingsstadiet. Miljökonsekvenserna bedöms ännu inte i tillräcklig omfattning vid planering som på ett betydande sätt påverkar miljön.

3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

3.1. Målsättningarna

Målsättningen är att utveckla miljökonsekvensbedömningen i Finland genom att öka och förbättra kunskapen om miljön vid planering och beslutsfattande. Samtidigt främjas medborgarnas, sammanslutningarnas och myndigheternas möjligheter att delta i planeringen av projekt och bedömningen av deras miljökonsekvenser, och förutsättningarna för att jämka olika synpunkter och målsättningar förbättras. Målet är att den finska miljölagstiftningen skall uppfylla de internationella förpliktelserna.

Syftet med den föreslagna lagstiftningen är att förebygga skadliga miljökonsekvenser. Detta främjar en hållbar utveckling.

3.2. De viktigaste förslagen och medlen

Propositionen innehåller ett förslag till lag om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning jämte tillhörande förslag till ändringar i byggnadslagen, vattenlagen, lagen om miljötillståndsförfarande, kemikalielagen, marktäktslagen, gruvlagen, ellagen, lagen om allmänna vägar, luftfartslagen, lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter, lagen om enskilda skogar och skogsförbättringslagen.

Om miljökonsekvensbedömningen stadgas enligt förslaget noggrannare genom en förordning som ges med stöd av lagen och genom behövliga ändringar av byggnadsförordningen (266/59) och kärnenergiförordningen (161/88). Utkast till förordningar finns som bilagor till propositionen.

Genom den föreslagna ändringen av byggnadslagen främjas utredandet av miljökonsekvenser vid planläggning. Den ökar också planläggningens möjligheter att styra projekt och verksamheter med betydande miljökonsekvenser.

Bedömningsförfarandet tillämpas enligt förslaget på projekt som kan få betydande skadliga miljökonsekvenser. Lagen innehåller dessutom stadganden om bedömning av miljökonsekvenserna av planer och program som beretts av myndigheter och om utredande av miljökonsekvenserna av projekt som inte behandlas i förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Lagen föreslås också innehålla stadganden om

miljökonsekvensbedömning då konsekvenserna av projektet i fråga sträcker sig in på någon annan stats territorium.

För att undvika dubbelt administrativt arbete skall lagen på ett så smidigt sätt som möjligt kopplas samman med den övriga lagstiftningen. Då den föreslagna lagen tillämpas skall man också utnyttja de utredningar om projektet och dess miljökonsekvenser som gjorts i andra sammanhang. Bedömningsförfarandet minskar å andra sidan behovet att företa utredningar i samband med tillstånds- och andra myndighetsförfaranden. Genom ett program för miljökonsekvensbedömning garanteras det att bedömningsförfarandet knyts till andra förfaranden som tillämpas på projektet och att utredningskraven i andra lagar beaktas. På grundval av bedömningsprogrammet prövar myndigheten också behovet att underrätta de andra parterna i MKB-konventionen om projektet.

Avsikten är att närmare stadganden om de projekttyper på vilka bedömningsförfarandet alltid skall tillämpas skall ges genom en förordning. Bedömningsförfarandet skall dessutom tillämpas enligt miljöministeriets beslut i enskilda fall på andra projekt eller på en sådan ändring av ett redan genomfört projekt som sannolikt skulle få betydande skadliga miljökonsekvenser. Beslutet fattas i regel av miljöministeriet. Handels- och industriministeriet skall emellertid besluta huruvida bedömningsförfarandet tillämpas på kärnanläggningar enligt kärnenergilagen eller på väsentliga ändringar av dem.

Miljökonsekvenserna av ett projekt skall utredas i ett så tidigt stadium som möjligt som en del av den övriga projektplaneringen.

Det ankommer på den projektansvarige att utreda miljökonsekvenserna. Bedömningsförfarandet och därtill hörande myndighetsuppgifter sköts enligt förslaget av en kontaktmyndighet, om vilken stadgas genom förordning. Avsikten är att genom förordning stadga att länsstyrelsen samt vatten- och miljödistriktet, vilka också i övrigt verkar som regionala miljömyndigheter, skall sköta de uppgifter som ankommer på kontaktmyndigheten. För projekt som gäller kärnanläggningar enligt kärnenergilagen föreslås emellertid handels- och industriministeriet bli kontaktmyndighet.

Om andra stater enligt MKB-konventionen skall underrättas om ett bedömningsförfarande, sköter miljöministeriet underrättandet.

Vid bedömningsförfarandet görs en miljökonsekvensbeskrivning, som innehåller en enhetlig redovisning av projektets och de granskade alternativens miljökonsekvenser.

Tillkännagivande av och hörande om konsekvensbeskrivningen ordnas i stor omfattning inom det område som bedöms bli påverkat av projektet. Hörandet kan ordnas i samband med hörande enligt någon annan lag, om alla de vars förhållanden och intressen projektet kan påverka har möjlighet att uttrycka sin åsikt om projektet och konsekvensbeskrivningen. Detta skall i allmänhet vara möjligt i de fall där det i bedömningsprogrammet och i kontaktmyndighetens utlåtande är närmare angivet hur de tillståndsförfaranden som gäller projektet blir anhängiga samt uppgifter om det förfarande enligt någon annan lag i samband med vilket konsekvensbeskrivningen tillkännages och hörande ordnas.

Konsekvensbeskrivningen skall fogas till det övriga material som enligt den i saken aktuella speciallagen krävs som beslutsunderlag. Myndigheten i fråga får inte ge ett tillståndsbeslut eller ett annat därmed jämförbart beslut förrän bedömningsförfarandet är slutfört. I sitt beslut skall myndigheten redogöra för hur resultaten av bedömningsförfarandet har beaktats enligt den lag som tillämpas. Om ett projekt med betydande miljökonsekvenser inte har underkastats bedömningsförfarande, kan länsstyrelsen på denna grund överklaga ett beslut av någon annan myndighet. Dessutom skall länsstyrelsen enligt förslaget ha rätt att i vissa fall bestämma att genomförandet av ett projekt avbryts om bedömningsförfarandet inte har ägt rum.

Den föreslagna lagen förutsätter inga förändringar i myndighetsorganisationen och den ändrar inte myndigheternas befogenheter enligt gällande lagstiftning.

Miljöministeriet sköter enligt förslaget den allmänna ledningen och utvecklingen av bedömningen och skall på framställan av kontaktmyndigheten besluta om tillämpning av bedömningsförfarandet i enskilda fall. De andra ministerierna leder och utvecklar miljökonsekvensbedömningen inom sina verksamhetsområden. Avsikten är att stadga genom förordning att vatten- och miljöförvaltningen skall verka som sakkunnigmyndighet för miljökonsekvensbedömningen. Länsstyrelserna leder och övervakar verkställigheten av bedömningen i länen. Kommunen kan fungera som

projektansvarig eller remissinstans vid bedömningsförfarandet. Dessutom behandlar den kommunala myndigheten i egenskap av tillståndsmyndighet vissa projekt som kommer att omfattas av bedömningsförfarandet.

Den föreslagna lagstiftningen gör det möjligt att införa MKB-konventionen. Avsikten är att stadga särskilt därom.

4. Propositionens verkningar

4.1. Ekonomiska verkningar

Bedömningsförfarandet kommer enligt projektförteckningen i utkastet till förordning att omfatta uppskattningsvis högst 20 projekt årligen. Antalet övriga projekt som behandlas i bedömningsförfarandet blir några tiotal.

Det föreslagna bedömningsförfarandets tillämpningsområde och de utredningar det förutsätter motsvarar kraven i de bedömningsförfaranden som förutsatts i de flesta av Europeiska gemenskapernas medlemsländer och i Finlands viktigaste exportländer. Det föreslagna förfarandet främjar således utformningen av likadana konkurrensförutsättningar för Finland och andra länder.

Den projektansvariges kostnader för bedömningen uppstår vid tillkännagivande, kungörande, utredningar och sammanställande av konsekvensbeskrivningen.

Kostnaderna för tillkännagivande och hörande kan minskas, om det är möjligt att kombinera hörandet med hörande enligt någon annan lag. Om projektet skall bedömas i ett annat land förorsakar de nödvändiga översättningarna tilläggskostnader.

De utredningar som krävs enligt bedömningsprogrammet är till stor del desamma som de som förutsatts i tillståndsansökningar enligt gällande lagar eller som genomförs för projektplaneringens skull. Då uppstår inga stora tilläggskostnader. De tilläggsutredningar som skall genomföras kan ansluta sig till jämförelser mellan projekialternativen och till utredningar som gäller sambanden mellan konsekvenserna och viktiga indirekta konsekvenser. Kostnaderna för dessa tilläggsutredningar varierar beroende på projekttyp, projekt och de alternativ som skall undersökas.

Den projektansvariges kostnader för de försöksprojekt som har genomförts i Finland för att utveckla miljökonsekvensbedömningen har

varierat kraftigt efter projekttyp. I en utredning från ECE rörande miljökonsekvensbedömningen av väg- och dammprojekt (Application of Environmental Impact Assessment. Highways and dams. ECE Environmental Series 1) har också kostnads- och tidsanvändningsfrågor studerats. Enligt ECE:s sammandrag varierar miljökonsekvensutredningarnas andel av projektens totala kostnader från under en promille till några procent. Andelen av planeringskostnaderna varierade mellan under en procent och över tio procent. Enligt undersökningen orsakade utredningen och bedömningen av miljökonsekvenserna inga betydande förseningar i planeringen och beslutsfattandet.

I vissa fall kan miljökonsekvensbedömningen leda till inbesparingar för den projektansvarige. Om det genom bedömningsförfarandet går att jämka olika synsätt och på detta sätt minska ändringssökandet, kan behandlingen av ärendet påskyndas betydligt. Kostnadsinbesparingar kan också uppkomma om bedömningsförfarandet i planeringsskedet frambringar fördelaktigare lösningar. När de skadliga miljökonsekvenserna minskar eller förhindras kan också betydande samhällsekonomiska inbesparingar uppkomma.

Miljökonsekvensbedömningen ökar inte nämnvärt de administrativa kostnaderna. De administrativa uppgifter som hör till bedömningen skall i huvudsak skötas med nuvarande resurser. Samarbete mellan myndigheter kan spara förvaltningskostnader genom att dubbelarbetet minskar. Myndigheten kan fakturera den projektansvarige för de nödvändiga utredningar om projektet som den inhämtat, och faktureringen sker enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92).

4.2. Verkningar i fråga om organisation och personal

Vid planeringen av skötseln av de uppgifter som ansluter sig till bedömningsförfarandet har utgångspunkten varit den nuvarande förvaltningsstrukturen och myndigheternas nuvarande befogenheter. De utvecklingsprojekt som pågår inom förvaltningen medför sannolikt ändringar inom miljöministeriet, vatten- och miljöförvaltningen samt länsstyrelserna. Uppgifterna enligt propositionen skall huvudsakligen skötas av en regional förvaltningsmyndighet. Eventuella ändringar i myndighetsorganisationen kan be-

aktas genom att den förordning som ges med stöd av lagen ändras.

En ökning av myndigheternas uppgifter i anslutning till miljökonsekvensbedömningen kommer att märkas framför allt vid länsstyrelserna och i vatten- och miljödistrikten. De resurser som uppgifterna kräver bör tryggas genom interna arrangemang.

4.3. Miljökonsekvenser

Förslagen främjar beaktandet av miljökonsekvenser vid projektplanering och ger en enhetligare granskning av dessa vid tillståndsbeslut och andra avgöranden. På detta sätt motverkas uppkomsten av skadliga miljökonsekvenser.

Den allmänna utredningsskyldighet som ingår i lagen gäller både myndigheter och projektansvariga. Det är frågan om en allmän förpliktelse att bedöma och beakta miljökonsekvenser också då de inte har samband med det projekt som behandlas i bedömningsförfarandet.

Den föreslagna lagen verkar på lång sikt och bidrar till att skapa förutsättningar för en bättre miljö och att vidareutveckla den styrning som gäller användningen av miljön.

4.4. Verknningar för medborgarna

Den föreslagna lagen ger medborgarna och medborgargrupper ökade möjligheter att få förhandsinformation om projekt. Samtidigt ger den bättre förutsättningar för medverkan i den planering och det beslutsfattande som rör ett projekt. Stadgandena gör det möjligt att utveckla systemen för medbestämmande. Också medborgare och sammanslutningar i andra länder har samma rättigheter att delta i förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, om projektet sannolikt skulle få betydande miljökonsekvenser utanför Finlands gränser.

5. Beredningen av propositionen

Inrikesministeriet tillsatte 1981 en arbetsgrupp med uppgift att utreda utvecklingen av miljökonsekvensbedömningen. I sitt betänkande (kommittébetänkande 1982:46) uppställde arbetsgruppen som ett mål en etablering av

vissa procedurer genom en revision av gängse praxis. Arbetsgruppens rekommendationer har följts i vissa försöksprojekt såsom Sokli gruvprojekt (betänkande av en arbetsgrupp tillsatt av miljöministeriets miljövårdsavdelning 48/1989), granskningen av alternativen för dragningen av riksväg 3 (miljöministeriets miljövårdsavdelnings serie C/36/1988) och kommunernas miljökonsekvensbedömningsprojekt (Finlands Stadsförbund om miljökonsekvensbedömning i kommunerna, publikationerna 679 och 678).

Enligt statsrådets miljöpolitiska redogörelse 1988 och betänkandet av Finlands kommission för miljö och utveckling (kommittébetänkande 1989:9) bör en ändamålsenlig miljökonsekvensbedömning fogas till projekt och planer rörande en betydande förändring av miljön. I OECD:s uppskattning 1988 av Finlands miljöpolitik åren 1986—1987 (miljöministeriets miljövårdsavdelnings serie A/72/1988) föreslås det att en process för bedömning av miljökonsekvenser tas i bruk i Finland.

Miljöministeriet tillsatte den 9 september 1991 en arbetsgrupp med uppgift att utreda de lagstiftningsmässiga, administrativa och andra åtgärder i Finland som förutsätts för genomförandet av EG:s MKB-direktiv och ikraftträdandet av MKB-konventionen.

Arbetsgruppen överlämnade sitt betänkande den 16 juni 1992. Betänkandet sändes för utlåtande till ett stort antal instanser, t.ex. de viktigaste myndigheterna samt vissa domstolar, kommunernas centralorganisationer, vissa forskningsinstitut och högskolor, arbetsmarknadsorganisationer, miljö- och naturskyddsorganisationer samt vissa andra organisationer.

Största delen av remissinstanserna ansåg att den föreslagna lagstiftningen är nödvändig. I flera utlåtanden föreslogs emellertid ändringar i detaljerna i förslaget. Statsrådets kansli, justitieministeriet, inrikesministeriet, trafikministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, undervisningsministeriet och arbetsministeriet godkände förslaget eller föreslog kompletteringar. Föreslagna kompletteringar var bl.a. att de olika parternas medbestämmanderätt skulle förstärkas genom att det interaktiva medbestämmandet utvecklas och besvärsmöjligheterna utökas, att kommunens ställning som remissinstans förstärks samt att miljökonsekvensbegreppet utvidgas.

Enligt utrikesministeriet uppfyller förslaget de krav MKB-konventionen ställer i fråga om

det nationella bedömningsförfarandet. Försvarsministeriet hade inget att anmärka mot propositionen.

Finansministeriet, handels- och industriministeriet, jord- och skogsbruksministeriet samt vissa av industrins intresseorganisationer föreslog i sina utlåtanden att projektförteckningen skulle förkortas samt att anpassad av bedömningsförfarandet till förfarandena enligt gällande lagar skulle preciseras samt delvis också att man skulle hålla sig till den gällande lagstiftningen.

Miljöministeriet har gjort ett sammandrag över utlåtandena. Regeringens proposition baserar sig på arbetsgruppens förslag och utlåtandena därom.

6. Andra omständigheter som inverkat på propositionen

6.1. Samband med vissa reformplaner

Ett reformarbete som gäller styrningen av markanvändningen är aktuellt vid miljöministeriet. En arbetsgrupp som berett ärendet överlämnade i mars 1993 sitt betänkande till miljöministeriet (miljöministeriet, planläggnings- och byggnadsavdelningen, 1993:1). Avsikten är att det reviderade styrsystemet skall införas före utgången av 1994.

Totalreformer av ellagen och lagen om allmänna vägar har inletts. Då reformerna genomförs inverkar de antagligen på hur bedömningen av vissa projekts miljökonsekvenser ordnas.

Dessutom har kommissionen för vattenrättsliga tillstånd i mars 1993 lämnat in sitt betänkande till justitieministeriet (kommittébätan-

kande 1993:13). I betänkandet föreslås revidering av vattenlagens stadganden om syneför rättningar och tillståndsvillkor rörande reglering och byggande. Om dessa ändringar förs in i vattenlagen, kan de påverka uppläggnings av miljökonsekvensbedömningen.

Statsrådet fattade den 17 juni 1993 ett principbeslut om åtgärder för förnyande av centralförvaltningen och regionalförvaltningen. Enligt principbeslutet miljöförvaltningen på regional nivå samlas till regioncentrer som lyder under miljöministeriet genom sammanslagning av vatten- och miljödistrikten och länsstyrelsernas miljöuppgifter och, enligt vad som närmare bestäms, uppgifterna inom miljöhälsovården. Regioncentrerna styrs till vederbörliga delar av jord- och skogsbruksministeriet och social- och hälsovårdsministeriet. I fråga om planläggningen genomförs reformen med beaktande av den aktuella ändringen av byggnadslagen. Ändringarna genomförs senast 1995.

Vatten- och miljöstyrelsen ombildas senast år 1995 till en forsknings- och utvecklingscentral utan administrativa styruppgifter med undantag av sakkunnigstyrning.

6.2. Samband med internationella överenskommelser

De föreslagna lagarna har samband med att avtalet om Europeiska ekonomiska gemenskapen och konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang som godkänts i Förenta Nationernas Ekonomiska kommission för Europa, träder i kraft. Lagarna kan träda i kraft redan innan MKB-konventionen gör det.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslagen

1.1. Lag om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning

1 kap. Lagens syfte och definitioner

1 §. *Syfte.* Enligt 1 mom. syftar lagförslaget till att öka och förbättra kunskapen om miljön vid beslutsfattande och planering samt att främja myndigheternas, medborgarnas och sammanslutningars möjligheter att delta i planeringen. Meningen är att förhindra att skadliga miljökonsekvenser uppkommer och att jämka olika synpunkter och målsättningar. Detta stöder en hållbar utveckling.

Den föreslagna lagen är tänkt som en central del av den nationella lagstiftning som behövs för iakttagandet av MKB-direktivet, som ansluter sig till EES-avtalet, samt MKB-konventionen, som godkänts inom FN:s Ekonomiska Kommission för Europa. Skyldigheter beträffande bedömningen av miljökonsekvenser fastställs också i vissa andra internationella avtal. Det bedömningsförfarande som föreslås i denna lag och den förbindelseuppgift som åläggs miljöministeriet beträffande förfarandet vid bedömning av gränsöverskridande miljökonsekvenser uppfyller de krav på nationellt förfarande som ställs i MKB-direktivet och MKB-konventionen.

Då verkställigheten av ett annat sådant internationellt avtal än MKB-konventionen som är bindande för Finland förutsätter att förfarandet vid bedömning av ett projekt som skall genomföras i Finland arrangeras i samarbete med en annan stat, tillämpas denna lag på det sätt som stadgas i 3 kap.

2 §. *Definitioner.* Enligt förslaget skall de centrala begrepp som skall användas vid bedömningen av miljökonsekvenser definieras på följande sätt:

Miljökonsekvens. Definitionen motsvarar till sitt innehåll definitionerna i MKB-direktivet och MKB-konventionen. Konsekvenserna av ett projekt och dess verksamhet kan vara direkta eller indirekta. Definitionen av begreppet konsekvens bygger på ett omfattande miljöbegrepp som även innefattar påverkan på människans hälsa, trivsel och levnadsförhållanden samt på kulturarvet, samhällsstrukturen och utnyttjandet av naturresurserna.

Bedömningsförfarandet. Med förfarandet vid miljökonsekvensbedömning avses ett förfarande enligt denna lag där ett bedömningsprogram och en konsekvensbeskrivning görs upp och de myndigheter, medborgare och sammanslutningar vars förhållanden och intressen kan påverkas av projektet informeras och hörs om dem. Förfarandet uppfyller kraven i MKB-direktivet och MKB-konventionen. Genom förfarandet bedöms miljökonsekvenserna av projekt som påverkar miljön på ett betydande sätt.

Bedömningsprogram. Med program för miljökonsekvensbedömning avses en plan som den projektansvarige har gjort upp över hur miljökonsekvenserna av ett projekt och dess preliminära alternativ skall utredas och bedömas. Bedömningsprogrammet är närmast tänkt som ett arbetsprogram för bedömningsförfarandet. På grundval av det samordnas bedömningsförfarandet med förfaranden enligt andra lagar. Avsikten är att närmare stadga om bedömningsprogrammets innehåll genom förordning.

Konsekvensbeskrivning. Med miljökonsekvensbeskrivning avses en enhetlig framställning av miljökonsekvenserna av projektet och dess alternativ. Den innehåller också en bedömning av hur pass betydande konsekvenserna är. Konsekvensbeskrivningen skall enligt förslaget bygga på utredningar som har gjorts med bedömningsprogrammet och kontaktmyndighetens utlåtande om programmet som underlag. Om beskrivningens minimiinnehåll skall närmare stadgas genom förordning.

Projektansvarig. Med projektansvarig avses den som utövar verksamheten eller annars är ansvarig för beredningen och genomförandet av ett projekt som avses i lagen. Den projektansvarige kan också vara en statlig eller kommunal myndighet.

Kontaktmyndighet. Med kontaktmyndighet avses en myndighet som skall anges i förordning och som ser till att bedömningsförfarandet genomförs. Avsikten är att stadga om kontaktmyndigheten och dess uppgifter genom förordning.

3 §. *Förhållande till annan lagstiftning.* Utredning av projekts miljökonsekvenser förutsätts bl.a. i vattenlagen, byggnadslagen, lagen om miljötillståndsförfarande och i lagar som gäller sådana tillstånds- och övriga beslut på vilka sistnämnda lag skall tillämpas, samt i

kärnenergilagen. Paragrafen skall enligt förslaget innehålla den allmänna principen att när lagen tillämpas utnyttjas de utredningar om projektet och dess miljökonsekvenser som företagits i andra sammanhang. I bedömningsprogrammet skall utredningskraven enligt olika förfaranden samordnas. T.ex. vid planläggning och planering av vägnät görs i allmänhet utredningar som senare kan utnyttjas för bedömningen av projektets miljökonsekvenser. Inom dessa planeringssystem har man bl.a. kunnat bedöma vissa alternativ som av denna anledning inte längre behöver granskas vid ett bedömningsförfarande.

Bedömningsförfarandet underlättar utarbetandet av tillståndsansökningar eller motsvarande handlingar enligt andra lagar. De utredningar om projektets miljökonsekvenser som presenteras i konsekvensbeskrivningen utnyttjas som sådana vid tillstånds- eller därmed jämförbart förfarande i fråga om projektet. På så sätt undviker man överlappande utredningar. Avsikten är att särskilda stadganden om detta skall ingå i 7 a § byggnadslagen, 16 kap. 1 a § 1 mom. vattenlagen, 6 § 2 mom. lagen om miljötilståndsförfarande, 33 a § 1 mom. kemikalielagen, 5 § 3 mom. marktäktslagen, 23 a § 1 mom. gruvlagen, 24 § 5 mom. ellagen, 25 a § 1 mom. lagen om allmänna vägar, 30 a § 1 mom. luftfartslagen, 5 § 3 mom. lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter, 2 a § lagen om enskilda skogar och 2 § 3 mom. skogsförbättringslagen.

2 kap. Bedömningsförfarandet

4 §. Tillämpningsområde. Enligt 1 mom. skall bedömningsförfarandet alltid tillämpas på sådana projekt som på grund av sin karaktär kan ha betydande skadliga miljökonsekvenser. Om dessa projekt stadgas närmare genom förordning.

Genom en förordning som ges med stöd av lagen är det meningen att fastställa en projektförteckning. Miljökonsekvenserna av de projekt som ingår i den skall alltid utredas och bedömas vid bedömningsförfarande. Sådana projekt är t.ex. kärnkraftverk, oljeraffinaderier, massa-, pappers- och kartongfabriker, större hamnprojekt, motorvägar, flygplatser för tung trafik vilkas huvudrullbana är minst 2 100 m lång, betydande anläggningar för omhändertagande av problemavfall, omfattande regle-

ringsprojekt för vattendrag, stora reningsverk för avloppsvatten, betydande projekt för grundvattenuttag och projekt som på ett bestående sätt förändrar stora skogs-, kärr- och sankmarksområden som är att betrakta som enhetliga.

Den projektförteckning som fastställs genom förordning skall enligt förslaget med vissa undantag bygga på förteckningarna i MKB-direktivet och MKB-konventionen. Undantagen skall basera sig på den finländska naturens särdrag och förmåga att tåla belastning, erfarenheten av betydelsen av projektens miljökonsekvenser samt på nuvarande praxis i fråga om förhandsövervakning. Projektförteckningen upptar också projekt som uppenbarligen inte kommer att genomföras i Finland men som landet bör förbereda sig på att bedöma med hänsyn till förpliktelserna i MKB-direktivet och MKB-konventionen. Ett sådant projekt vore t.ex. utvinning av kolväten till havs.

I bilaga 2 till MKB-direktivet uppräknas projekt vars behandling kräver att myndigheten från fall till fall prövar huruvida en bedömning av konsekvenserna behövs. EG-kommissionen förutsätter att medlemsländerna vid behov kan behandla projekten i bilaga 2 vid ett likadant förfarande som de projekt som uppräknas i bilaga 1 till MKB-direktivet.

Enligt 2 mom. tillämpas lagen dessutom i enskilda fall då något annat projekt eller en väsentlig ändring av ett redan genomfört projekt sannolikt får betydande miljökonsekvenser, som således är jämförbara med konsekvenserna av projekt som nämns i 1 mom. i denna paragraf.

Det är inte möjligt att på förhand genom förordning stadga tillräckligt entydigt om sådana projekt som på grund av sin art och omfattning kan ha betydande menliga konsekvenser. Därför föreslås i 2 mom. ett stadgande enligt vilket utgångspunkten för en individuell prövning av projektet i relation till bedömningsförfarandet skall vara betydliga menliga miljökonsekvenser som kan jämföras med konsekvenserna av de i 1 mom. avsedda projekten. Vid prövningen skall speciell vikt tillmätas projektets art, omfattning, läge, de eventuella sammanlagda verkningarna av i frågavarande och andra projekt samt de i 2 § avsedda miljökonsekvenserna. Dessa projekt kan vara av annan typ än projekten i den projektförteckning om vilken stadgas i förordning, eller i vissa fall av samma typ som dessa, men

mindre. Projekt som underställs bedömningsförfarandet på dessa grunder kunde vara t.ex. vissa industrianläggningar, huvudledningar för fjärrtransport av vatten, broprojekt, skogsbilvägar och slalomcentra.

5 §. *Undantag i tillämpningsområdet.* Enligt denna paragraf skall, om inte annat följer av stadgandena i 3 kap., bedömningsförfarandet inte tillämpas på projekt som avses i 4 § 2 mom. eller en väsentlig ändring av ett sådant, om konsekvenserna har undersökts i ett förfarande enligt någon annan lag som avses i denna lag, och om hörandet har ordnats så att de medborgare, myndigheter och sammanslutningar vars förhållanden eller intressen projektet kan påverka har hörts. Dessa projekt kan till exempel vara sådana som planerats i samband med detaljerad planläggning. Men bedömningsförfarandet skall tillämpas enligt stadgandena i 3 kap. i alla de fall där ett projekt sannolikt har gränsöverskridande verkningar.

6 §. *Beslut om tillämpning av bedömningsförfarandet.* Enligt 1 mom. fattar miljöministeriet beslut om att miljökonsekvenserna av ett projekt enligt 4 § 2 mom. skall utredas genom ett bedömningsförfarande. Miljöministeriet fattar beslutet på framställning av kontaktmyndigheten. Kontaktmyndigheten skall höra den projektansvarige och till framställningen foga den projektansvariges ståndpunkt. Beslutet skall fattas så snabbt som möjligt efter att miljöministeriet har fått tillräckliga uppgifter om projektet. Avsikten är att närmare stadganden om detta skall utfärdas genom förordning.

Kontaktmyndigheten kan få information om projektet på olika sätt. Myndigheternas skyldighet att samarbeta som nämns i 16 § skall för sin del säkerställa att kontaktmyndigheterna får information. Kontaktmyndigheten skall på förhand stå i kontakt med andra myndigheter, kommuner samt de samkommuner som ansvarar för regionplaneringen t.ex. för att värdefulla och sårbara områden och regionalt problematiska projekt skall kunna identifieras.

Enligt 2 mom. skall kontaktmyndigheten vid behov lämna den projektansvarige ett utlåtande om att bedömningsförfarandet inte skall tillämpas på ett projekt som avses i 4 §. Förfarandet skall inte tillämpas, om de skadliga miljökonsekvenserna av projektet inte är betydande eller om konsekvenserna är tillräckligt väl utredda och om alla de vars förhållanden och intressen kan påverkas av projektet har beretts tillfälle

att framföra sin åsikt vid ett förfarande enligt någon annan lag.

Enligt 3 mom. sköter handels- och industriministeriet uppgifterna enligt 1 och 2 mom. i fråga om projekt som gäller kärnanläggningar enligt kärnenergilagen. Kärnanläggningar enligt kärnenergilagen är i regel sådana projekt som anges i projektförteckningen i den förordning som ges med stöd av den föreslagna lagen. Vid planeringen av dessa projekt skall bedömningsförfarandet alltid tillämpas. Också ändringar i projekten kan medföra betydande miljökonsekvenser och då skall bedömningsförfarandet tillämpas på dem på grundval av myndighetens beslut. Handels- och industriministeriet bereder beslut enligt kärnenergilagen och tar också ställning till behovet att utreda miljökonsekvenserna samt begär nödvändiga utlåtanden om saken. Det är därför ändamålsenligt att ministeriet prövar betydelsen av de sannolika konsekvenserna av byggandet av en kärnanläggning och nödvändigheten av förfarandet vid miljökonsekvensbedömning.

7 §. *Bedömningstidpunkten.* Enligt det föreslagna 1 mom. skall miljökonsekvenserna av ett projekt utredas innan åtgärder med väsentliga miljökonsekvenser vidtas för att genomföra projektet. Som åtgärder väsentliga för genomförandet av projektet betraktas särskilt åtgärder som gör det svårt att återställa miljön i ursprungligt skick. Bedömningsförfarandet skall genomföras i ett så tidigt stadium av planeringen som möjligt så att information om miljökonsekvenserna står till förfogande när myndigheterna fattar beslut gällande projektet.

Enligt det föreslagna 2 mom. skall bedömningen dock företas senast innan ett beslut enligt 13 § fattas. Målet är att konsekvensbeskrivningen i allmänhet presenteras som en del av tillståndsansökningshandlingarna eller, om projektet inte förutsätter tillståndsansökan, som en del av planeringshandlingarna för projektet.

8 §. *Inledande av bedömningsförfarande.* Enligt 1 mom. skall den projektansvarige tillställa kontaktmyndigheten ett bedömningsprogram. Bedömningsprogrammet skall tillställas kontaktmyndigheten i ett så tidigt stadium som möjligt med beaktande av den övriga projektplaneringen. I det utlåtande som kontaktmyndigheten ger om bedömningsprogrammet fastställs vilka omständigheter som skall utredas vid bedömningsförfarandet, huruvida de utredningar som eventuellt gjorts i något annat

sammanhang är tillräckliga samt hur bedömningsförfarandet i övrigt skall kopplas samman med förfaranden enligt andra lagar som skall tillämpas på projektet. Det är meningen att precisera bedömningsprogrammets innehåll genom förordning.

Bedömningsprogrammet skall vara åskådligt och lättfattligt. Det skall med tillräcklig exakthet ange i vilket planeringsskede projektet befinner sig, vilka utredningar som har gjorts eller är under planering och vilka tillstånd eller därmed jämförbara beslut projektet förutsätter. I bedömningsprogrammet skall därtill beskrivas projektets huvuddrag. Det skall dessutom innehålla den projektansvariges förslag om tidpunkten för och innehållet i tillkännagivandet om anhängigheten samt vid behov uppgifter om faktorer som påverkar den projektansvariges konkurrenssituation.

I bedömningsprogrammet presenteras också i nödvändig omfattning eventuella alternativa sätt att genomföra projektet. Den granskning av alternativ som äger rum i samband med programmen och planerna, t.ex. fysisk planering, planering av vägnät och energipolitisk planering, skall i regel vara myndigheternas uppgift, och den förutsätts inte vid bedömningsförfarande gällande ett projekt.

Eftersom det kan finnas anledning att revidera bedömningsprogrammet då projektplaneringen och utredningen av konsekvenserna framskrider är det inte meningen att stadga att bedömningsprogrammet skall fastställas. Ändringar och avvikelser från kontaktmyndighetens utlåtande om bedömningsprogrammet skall vid behov motiveras i konsekvensbeskrivningen.

Enligt 2 mom. skall kontaktmyndigheten tillkännage att ett projekt är anhängigt, ifall projektet kan ha en betydande verkan inom ett vidsträckt område eller på ett stort antal personers förhållanden, om tillkännagivandet inte kan anses uppenbart onödigt på grund av att man redan i något annat sammanhang informerat om projektet tillräckligt till dem vilkas förhållanden eller intressen kan påverkas av projektet. En sådan situation kan uppstå till exempel i samband med planläggning, behandling av en ansökan om statsrådets principbeslut enligt kärnenergilagen eller vägplanering, då man tillkännager att planeringen inleds enligt 13 § i lagen om förvaltningsförfaranden (598/82).

De vilkas förhållanden eller intresse kan

påverkas skall underrättas om anhängighet av bedömningsprogrammet. Härigenom bereds medborgarna och sammanslutningar möjlighet att tillräckligt tidigt få vetskap om ett projekt samt om hur de kan framföra sina åsikter om projektet och dess verkningar.

Också annan myndighet än kontaktmyndigheten kunde tillkännage att ärendet är anhängigt. Avsikten är att genom förordning stadga att kontaktmyndigheten kan även överföra uppgiften att sköta tillkännagivandet på någon annan myndighet. I synnerhet vid planeringen av vägprojekt, som redan i praktiken är förknippad med ett omfattande tillkännagivande, är det ändamålsenligt att tillkännagivandet av bedömningsprogrammet sköts på samma sätt som tillkännagivandet av projektet i övrigt.

Enligt 3 mom. skall tidpunkten för och innehållet i tillkännagivandet om att ett projekt är anhängigt bestämmas så, att den projektansvariges konkurrensställning inte äventyras. Samtidigt bör man beakta vad som stadgas i 3 kap. om gränsöverskridande miljökonsekvenser.

Situationer, i vilka ett tidigt offentliggörande av uppgifter som rör projektet kunde riskera den projektansvariges ekonomiska ställning och affärs- och yrkeshemlighet, bör beaktas som faktorer vilka påverkar konkurrenssituationen.

Kontaktmyndigheten och den projektansvarige skall sinsemellan komma överens om tidpunkten för och innehållet i tillkännagivandet med utgångspunkt i den projektansvariges bedömning om när informationen tidigast kan ge ut och vad den skall innehålla.

På grundvalen av bedömningsprogrammet skall kontaktmyndigheten överväga om projektet sannolikt har betydande skadliga miljökonsekvenser som överskrider statsgränserna. Om sådana verkningar är sannolika, skall kontaktmyndigheten utan dröjsmål tillstålla miljöministeriet bedömningsprogrammet så att detta kan underrätta den andra staten härom enligt MKB-konventionen, så som stadgas i 3 kap. denna lag. Konventionen förutsätter att andra stater får meddelande om saken innan miljökonsekvensbeskrivningen utarbetas. Vid behov skall den projektansvarige också ha tillgång till andra staters uppgifter om verkningsområdet.

I tillkännagivandet skall nämnas vad saken gäller och hur åsikter kan framföras. På grundval av bedömningsprogrammet inbegärs utlåt-

anden av myndigheter som har central betydelse med tanke på bedömningsprogrammet. Utlåtanden skall begäras åtminstone av de tillståndsmyndigheter som behandlar projektet och av kommunerna inom det sannolika verkningområdet. När vattendomstolen är tillståndsmyndighet, avges utlåtandet i praktiken i allmänhet av vatten- och miljödistriktet. Myndigheterna som enligt andra författningar behandlar frågor i anslutning till projektet kunde också vara remissinstanser. Vid behov kan sakkunniga höras om bedömningsprogrammet.

När myndigheten överväger innehållet i tillkännagivandet skall den beakta stadgandena om tystnadsplikt i 20 § denna lag.

9 §. *Kontaktmyndighetens utlåtande.* Enligt det föreslagna 1 mom. skall kontaktmyndigheten avge sitt utlåtande om bedömningsprogrammet till den projektansvarige. Kontaktmyndigheten skall i sitt utlåtande ta ställning till de utredningsbehov som har framförts i utlåtanden och åsikter som sänts in enligt 8 §. Åsikterna och utlåtandena skall delges den projektansvarige.

Kontaktmyndigheten skall för utlåtandet vid behov samråda med andra behöriga myndigheter om hur de utredningar som förutsätts i den föreslagna lagen skall skaffas. Vid förhandlingarna skall man också komma överens om hur bedömningsförfarandet, tillkännagivandet och hörandet skall samordnas med sådana förfaranden rörande projektet om vilka stadgas i andra lagar.

Utlåtandet skall enligt 2 mom. tillställas behöriga myndigheter för kännedom.

Enligt 3 mom. har den projektansvarige rätt att via kontaktmyndigheten få tillgång till de uppgifter som denna besitter och som behövs för bedömning av projektets miljökonsekvenser. Det är i alla fall den projektansvarige som är skyldig att bedöma projektets miljökonsekvenser. En statlig myndighet kan enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92) debitera den projektansvarige för de kostnader som dess prestationer medför.

10 §. *Konsekvensbeskrivning.* Enligt 1 mom. skall den projektansvarige på basis av bedömningsprogrammet och kontaktmyndighetens utlåtande därom utreda konsekvenserna av projektet och dess alternativ och göra upp en konsekvensbeskrivning. Konsekvensbeskrivningen skall vara den projektansvariges enhetliga framställning av projektets miljökonsekvenser. Den skall vara åskådlig och lättfattlig.

Miljökonsekvensbeskrivningen skall tillställas kontaktmyndigheten och fogas till tillståndsansökningarna eller motsvarande planeringshandlingar enligt andra lagar. Om ett hörande beträffande miljökonsekvensbeskrivningen i detta stadium inte har ägt rum på det sätt som nämns i 11 §, kan det utlåtande som kontaktmyndigheten avger om den enligt 12 §, jämte andra utlåtanden och åsikter, senare fogas till handlingarna, dock innan beslutet om projektet fattas.

Enligt 2 mom. skall om konsekvensbeskrivningens innehåll stadgas i detalj genom förordning, så att det uppfyller förpliktelserna enligt MKB-direktivet och MKB-konventionen. Stadgandena om innehållet skall ändå vara flexibla, eftersom projekttyperna är mycket olika. Särdragen i olika projekt borde ta hänsyn till på det sätt att konsekvensbeskrivning kan utarbetas i samband med projektets planering. Konsekvensbeskrivningen skall presentera projektet och dess eventuella alternativ, vid behov även att projektet inte genomförs, och de utredningar som slutsatserna i konsekvensbeskrivningen bygger på. Vidare presenteras de åtgärder genom vilka skadeverkningar kan förebyggas, minskas eller lindras, jämte ett uppföljningsprogram. Konsekvensbeskrivningen skall också omfatta ett åskådligt och lättfattligt sammandrag.

11 §. *Hörande om konsekvensbeskrivningen.* Enligt 1 mom. skall kontaktmyndigheten se till att konsekvensbeskrivningen tillkännages genom kungörelse inom det område som sannolikt påverkas av projektet. Den skall också se till att behövliga utlåtanden om konsekvensbeskrivningen inbegärs och att tillfälle ges till framförande av åsikter. Åtminstone de medborgare och sammanslutningar vilkas förhållanden eller intressen kan påverkas av projektet skall ges tillfälle att framföra sin åsikt om konsekvensbeskrivningen och i det sammanhanget om projektet, alternativen till detta och utredningarnas tillräcklighet. Utlåtanden skall inbegäras åtminstone av kommunerna inom det område som påverkas av projektet och av dem som har avgett utlåtande om bedömningsprogrammet i enlighet med 8 §. Myndigheten kan sköta tillkännagivandet genom att anordna hörande i de fall där konsekvenserna blir omfattande och projektet är föremål för särskilt intresse.

Enligt 2 mom. skall tillkännagivande av och hörande om konsekvensbeskrivningen, såvida

detta är möjligt, arrangeras i samband med tillkännagivande och hörande som förutsätts i någon annan lag som berör projektet. Detta skall kunna komma i fråga, om tillkännagivande och hörande enligt någon annan lag ännu inte har ordnats och hörandet om konsekvensbeskrivningen kan ordnas i detta sammanhang i ett tillräckligt tidigt skede med beaktande av de andra förfaranden som berör projektet. Tidpunkten är av stor betydelse eftersom myndigheterna skall ha tillgång till konsekvensbeskrivningen och kontaktmyndighetens utlåtande om den innan det tillstånds- eller därmed jämförbart beslut som avses i 13 § fattas om projektet. En sådan sammanslagning av förfarandena underlättar och för snabbare myndigheternas handläggning av projektet och närmar förfarandet vid miljökonsekvensbedömning till egentliga tillståndsförfaranden.

I bedömningsprogrammet och kontaktmyndighetens utlåtande om det skall anges hur ovan nämnda samordning ordnas. Målet är att bedömningsförfarandet kopplas samman med de tillståndsförfaranden som är viktigast med tanke på projektet.

Om tillkännagivandet av och hörandet om konsekvensbeskrivningen på ovan nämnt sätt kopplas samman med hörande enligt någon annan lag, skall därvid iakttas vad som stadgas i 1 mom. Detta är nödvändigt för att tillkännagivandet och hörandet skall ske i tillräcklig omfattning.

12 §. *Avslutande av bedömningen.* Enligt 1 mom. fogar kontaktmyndigheten till konsekvensbeskrivningen sitt eget utlåtande, andra inlämnade utlåtanden och åsikter rörande konsekvensbeskrivningen och vid behov ett sammandrag av dessa. Kontaktmyndigheten skall i sitt utlåtande ta ställning till konsekvensbeskrivningens och bedömningsförfarandets tillräcklighet och kvalitet med tanke på bedömningen av miljökonsekvenserna. Den skall då beakta bl.a. de utlåtanden som avgivits och åsikter som framförts.

Enligt 2 mom. avslutas bedömningsförfarandet då kontaktmyndigheten sänder konsekvensbeskrivningen jämte bilagor till den projektansvarige. Materialet delges andra behöriga myndigheter som vid behov behandlar de ersättnings- eller åtgärdskrav som ansluter sig till de tillstånds- och därmed jämförbara förfaranden som följer på bedömningsförfarandet. Avsikten är att genom förordning ålägga vatten- och miljöförvaltningen att förvara konsekvensbesk-

rivningarna och kontaktmyndighetens utlåtanden om dessa och hålla dem tillgängliga.

13 §. *Beaktande av bedömningen.* I 1 mom. är den centrala principen att en myndighet inte får bevilja tillstånd till genomförande av ett projekt eller fatta något annat därmed jämförbart beslut förrän den har fått konsekvensbeskrivningen och kontaktmyndighetens utlåtande om denna till sitt förfogande. Avsikten är att den myndighet eller någon annan beslutsfattare som handlägger projektet skall få konsekvensbeskrivningen till sitt förfogande. Konsekvensbeskrivningen och kontaktmyndighetens utlåtande innehåller viktig information med tanke på tillståndsprövningen eller något annat beslut som är väsentligt för genomförandet av projektet.

Att konsekvensbeskrivningen och kontaktmyndighetens utlåtande saknas skall dock inte hindra myndigheten från att avslå en ansökan, om det är uppenbart att inga grunder för att bevilja tillstånd föreligger.

Om ett projekt kan få betydande skadliga miljökonsekvenser och bedömningsförfarandet därför tillämpas på det, skall myndigheten ha tillgång till konsekvensbeskrivningen och kontaktmyndighetens utlåtande om denna innan den fattar sitt beslut. Detta föreslås gälla t.ex. följande beslut:

— i *byggnadslagen* avsett beslut om byggnadslov eller tillstånd till någon annan åtgärd eller beslut om tillstånd gällande ett område som är belagt med åtgärdsförbud enligt 124 a § byggnadslagen,

— utslag av vattendomstolen enligt 16 kap. *vattenlagen* i ett ansökningsärende rörande tillstånd,

— i 9 § *lagen om miljötillståndsförfarande* avsett miljötillståndsbeslut som grundar sig på luftvårdslagen, avfallslagen, hälsovårdslagen eller lagen angående vissa grannelagsförhållanden,

— i 32 § *kemikalielagen* avsett 1) tillståndsbeslut av tekniska kontrollcentralen rörande omfattande industriell hantering och upplagring av hälso- och miljöfarliga kemikalier samt 2) tillståndsbeslut av tekniska kontrollcentralens distriktsbyrå rörande medelstor industriell hantering av hälso- och miljöfarliga kemikalier,

— i 4 § *marktäktslagen* avsett beslut om täktverksamhet,

— i 27 § *gruvlagen* avsett beslut av handels- och industriministeriet rörande utmålsansökan

samt i 9 § i samma lag avsett beslut av handels- och industriministeriet enligt 9 § rörande inmutningsansökan,

— i 24 § *ellagen* avsett statsrådsbeslut angående tillstånd att bygga kraftverk som har stor elleffekt och riksomfattande betydelse,

— i 25 § *lagen om allmänna vägar* avsett beslut av trafikministeriet eller vägstyrelsen angående fastställande av en vägplan,

— i 30 § *luftfartslagen* avsett tillståndsbeslut av statsrådet rörande inrättande och drift av flygplats till allmänt bruk,

— i 5 § *lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter* avsett beslut av statsrådet eller av en av detta utsedd myndighet rörande inlösningstillstånd eller ett därmed jämförbart beslut rörande inlösningstillstånd enligt någon annan lag,

— i 2 § *lagen om enskilda skogar* avsett beslut rörande granskning av en skogsbruksplan uppgjord av skogsnämnden eller godkännande av en avverknings- och förnyelseplan,

— i 20 § *skogsförbättringslagen* avsett beslut av skogsnämnden med anledning av ansökan rörande beviljande av skogsförbättringspengar för uppgörande och genomförande av skogsförbättringsplaner, samt

— i 11 § *kärnenergilagen* avsett principbeslut av statsrådet rörande uppförande av en kärnanläggning av stor allmän betydelse.

Konsekvensbeskrivningen och kontaktmyndighetens utlåtande gör en övergripande bedömning möjlig också i det fall att ett omfattande projekt, t.ex. en hamn, behandlas i olika förfaranden.

Bedömningsförfarandet kan enligt förslaget omfatta projekt som kan genomföras utan tillstånd eller motsvarande myndighetsbeslut, t.ex. järnvägar, kraftledningar och skogsbruksprojekt på statens mark. I dessa fall skall enligt 7 § en miljökonsekvensbeskrivning uppgöras innan åtgärder med väsentliga miljökonsekvenser vidtas för att genomföra projektet.

Enligt 2 mom. skall ett tillstånds- eller motsvarande beslut rörande projektet ange hur konsekvensbeskrivningen jämte kontaktmyndighetens utlåtande om denna har beaktats i enlighet med den lag som beslutet bygger på. Detta förutsätts också i MKB-direktivet och -konventionen.

3 kap. Gränsöverskridande miljökonsekvenser

14 §. *Internationella uppgifter.* Det förfarande

vid miljökonsekvensbedömning som föreslås i paragrafen skall alltid tillämpas på projekt som genomförs i Finland, om ett internationellt avtal förutsätter detta och något annat förfarande inte är stadgat i lag. Sådana avtal är de där det hänvisas till förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Det viktigaste avtalet är MKB-konventionen, men dessutom kan det bli fråga t.ex. om det avtal om industriolyckor som undertecknades den 18 mars 1992 och konventionen om skydd av Östersjöområdets marina miljö.

Det föreslås enligt 2 mom. att miljöministeriet sköter arrangemangen för miljökonsekvensförfarandet på det sätt som stadgas genom förordning. De uppgifter som ankommer på miljöministeriet motsvarar myndigheternas uppgifter enligt MKB-konventionen.

I 3 mom. stadgas enligt förslaget om informationsgången från kontaktmyndigheten till miljöministeriet. Bedömningsprogrammet skall tillställas miljöministeriet för vidarebefordran till myndigheterna i den andra staten. Miljöministeriet skall begära utlåtande i saken av utrikesministeriet. Enligt MKB-konventionen kan förfaranden baserade på gällande bi- och multilaterala avtal användas i internationella bedömningsuppgifter.

15 §. *Internationellt hörande.* Enligt 1 mom. skall miljöministeriet eller en myndighet som det har utsett bereda myndigheter jämte fysiska och juridiska personer i en stat som är part i MKB-konventionen tillfälle att delta i bedömningsförfarandet enligt den föreslagna lagen, om ett projekt sannolikt får miljökonsekvenser på den statens territorium. Bedömningsförfarandet skall alltid följa den nationella lagstiftningen i det land där projektet är beläget.

Deltagandet anordnas i samråd med behöriga myndigheter i envar stat som deltar i förfarandet. För att göra deltagandet möjligt översätts bedömningsprogrammet och konsekvensbeskrivningen i behövlig omfattning för de stater som anmält deltagande i förfarandet vid miljökonsekvensbedömning.

Enligt MKB-konventionen har finska myndigheter, medborgare och samfund rätt att delta i ett bedömningsförfarande på en annan avtalsparts territorium, då det planerade projektet sannolikt skulle få miljökonsekvenser på områden som ligger under finsk jurisdiktion.

4 kap. Särskilda stadganden

16 §. Ledning, övervakning och uppföljning. Enligt 1 mom. skall den allmänna ledningen av verkställigheten av lagen, uppföljningen samt den allmänna utvecklingen av bedömningen ankomma på miljöministeriet. Övriga ministerier sköter ledningen och uppföljningen av verkställigheten samt utvecklingen av bedömningen på sina respektive verksamhetsområden. Hit hör bl.a. att utarbeta tillämpningsdirektiv om hur bedömningsförfarandet skall genomföras i fråga om projekt som berör ministeriets verksamhetsområde samt att utveckla bedömningen av miljökonsekvenser av planer och program. I tillämpningsdirektiven kan innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen preciseras enligt typen av projekt och de inom respektive område typiska specialsituationerna beaktas. I direktiven är det också möjligt att mer ingående bestämma om hur miljökonsekvensbeskrivningen vid behov kan kompletteras.

Enligt 2 mom. i den föreslagna paragrafen skall länsstyrelsen leda och övervaka verkställigheten av lagen i länet.

Ett smidigt bedömningsförfarande förutsätter enligt 3 mom. samarbete mellan de statliga och kommunala myndigheterna. Samarbetet säkerställer att kontaktmyndigheten får kännedom om alla de projekt som sannolikt skulle få betydande konsekvenser.

17 §. Besvärsmätt med anledning av att bedömning saknas. Denna paragraf och 18 § anknyter till länsstyrelsens befogenheter som avses i 16 § 2 mom.

Enligt 1 mom. skall länsstyrelsen på den grund att den i denna lag avsedda miljökonsekvensbedömningen inte har gjorts ha rätt att i tillståndsärenden som gäller projekt enligt 4 § anföra besvär över beslut som grundar sig på någon annan lag, likaså över andra beslut som är väsentliga med tanke på genomförandet av projektet. Besvärsmätten skall inte gälla beslutet i övrigt, om länsstyrelsen inte har rätt att överklaga det med stöd av någon annan lag.

Dessutom skall enligt 17 § 2 mom. den som med stöd av någon annan lag har rätt att söka ändring i beslutet i sina besvär kunna hänvisa till att någon miljökonsekvensbedömning inte har gjorts. Detta stadgande behövs på grund av att något beslut i ärendet inte fattas i förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Stadganden om hur ärenden i samband med projekt avgörs ingår i speciallagarna, i vilka det också

stadgas om berörda parter besvärsmätt. I alla de lagar som gäller ett projekt kan grunderna för och omfattningen av besvärsmätten variera. Genom lagen om miljökonsekvensbedömning preciseras besvärsmättgrunderna till dessa delar.

18 §. Tvångsmedel. Länsstyrelsen har enligt denna paragraf rätt att vid vite föreskriva att genomförandet av ett projekt skall avbrytas tills en miljökonsekvensbedömning har gjorts. Förutsättningen är att genomförandet av ett projekt enligt 4 § inte kräver ett i 17 § avsett tillstånd eller därmed jämförbart beslut enligt någon annan lag och att projektet har inletts före den bedömning av miljökonsekvenserna som denna lag påkallar. Detta stadgande skall alltså inte gälla sådana fall där länsstyrelsen kan utöva sin besvärsmätt enligt 17 §.

19 §. Sökande av ändring i miljöministeriets beslut. I paragrafen stadgas om rätt för den projektansvarige att söka ändring i miljöministeriets beslut. Den projektansvarige får söka ändring hos högsta förvaltningsdomstolen.

20 §. Tystnadsplikt. Myndigheter som deltar i förfarandet vid miljökonsekvensbedömning har enligt denna paragraf tystnadsplikt, som gäller den projektansvariges ekonomiska ställning och affärs- eller yrkeshemligheter samt en enskild persons hälsotillstånd. Motsvarande bestämmelse ingår i flera miljöskyddslagar i Finland. MKB-direktivet och MKB-konventionen gör det möjligt att på föreslaget sätt begränsa plikten att överläta uppgifter.

21 §. Undantag i fråga om hörande. Projekt som avses i 4 § i den föreslagna lagen kan ha anknytning till rikets försvar. Också dessa projekts miljökonsekvenser skall utredas enligt denna lag. Om emellertid uppgifterna skall hållas hemliga med hänsyn till försvaret, kan offentligt tillkännagivande och kungörande av bedömningsprogrammet och konsekvensbeskrivningen helt eller delvis frångås. MKB-direktivet och MKB-konventionen gör det möjligt att på föreslaget sätt begränsa bedömningsens offentlighet.

22 §. Kostnadsansvar. Enligt paragrafen skall den projektansvarige stå för kostnaderna för miljökonsekvensbedömningen. En statlig myndighet kan enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92) debitera den projektansvarige för de kostnader som föranleds av myndighetens prestationer. Härmed avses dock inte kontaktmyndighetens utlåtanden om bedömningsprogrammet och konsekvensbeskriv-

ningen, vilka skall anses höra till bevakningen av det allmännas intresse.

23 §. *Närmare stadganden.* Avsikten är att med stöd av den föreslagna paragrafen utfärda en förordning som utöver det som stadgas ovan innehåller behövliga bestämmelser om myndigheterna och deras uppgifter, om projekt med betydande miljökonsekvenser, om kontaktkompetenser, bedömningsprogram, konsekvensbeskrivning, tillkännagivande, hörande, behövliga tidsfrister och meddelanden i samband med bedömningen av gränsöverskridande miljökonsekvenser.

5 kap. Allmän utredningsplikt

24 §. *Planer och program.* Enligt 1 mom. skall miljökonsekvenserna av planer och program som bereds av statliga och kommunala myndigheter utredas och bedömas i den omfattning och med den exakthet som erfordras för det aktuella beslutet. Stadgandet gäller de situationer där ett bedömningsförfarande enligt 2 och 3 kap. inte tillämpas på ovan avsedda program och planer.

Paragrafen är avsedd att gälla både sektorplanering och samordnande planering. Planering betyder här uppgörande av såväl utvecklingsprogram och utvecklingsplaner som realiseringsprogram. Planer och program vars genomförande kan ha betydande miljökonsekvenser gäller bl.a. skatte-, avgifts- och subventionspolitik, miljö-, energi-, trafik- och industripolitik samt jord- och skogsbrukspolitik. Paragrafen avser vidare planer för förvaltningens funktion jämte ekonomi samt regionala utvecklingsprogram.

Avsikten är att med hjälp av ändringar som kommer att föreslås i byggnadslagen främja utredningen av miljökonsekvenser vid planläggning enligt nämnda lag.

Utredning och bedömning av miljökonsekvenser vid beredning av planer och program förutsätts redan i de föreskrifter som meddelats dels för kommittéarbete, dels för uppgörande av verksamhets- och ekonomiplaner för statsförvaltningen. Enligt de anvisningar för utarbetandet av regeringens propositioner som statsrådet meddelade 1992 skall motiveringen till en proposition innehålla en utredning om propositionens totala verkningar på miljön.

Enligt 2 mom. kan statsrådet meddela allmänna anvisningar om bedömningen av miljö-

konsekvenserna av planer och program. Avsikten är att förenhetliga praxis och procedurer inom olika förvaltningsområden.

25 §. *Skyldighet att vara konsekvensmedveten.* Avsikten med den föreslagna paragrafen är att miljökonsekvenser skall bedömas tillräckligt också i andra projekt än de som avses i 4 §. Den projektansvarige skall dessutom utöver vad som annars gäller ha en allmän skyldighet att vara medveten om projektets miljökonsekvenser i den omfattning som rimligen kan förutsättas. Vid utredningen av konsekvenserna i dessa fall kunde de allmänna bedömningsprinciperna i lagen tillämpas.

6 kap. Ikraftträdelsestadganden

26 §. *Ikraftträdande.* Paragrafen innehåller sedvanliga ikraftträdelsestadganden.

27 §. *Tillämpningsstadgande.* Enligt den föreslagna paragrafen skall lagen tillämpas på projekt som genomförs efter att den har trätt i kraft eller på sådana väsentliga ändringar av redan genomförda projekt som företas efter att lagen har trätt i kraft. Lagen skall inte tillämpas, om ett tillståndsbeslut eller ett därmed jämförbart beslut av en myndighet har givits med stöd av en lag som nämns i denna paragraf eller om projektet har kungjorts offentligt eller om de berörda parterna har hört innan lagen har trätt i kraft.

På projekt vars planering och genomförande inte är bundna till offentliga kungöranden eller myndighetsbeslut som nämns ovan, tillämpas lagen från den dag då den träder i kraft. Det kan i sådana fall t.ex. vara fråga om kraftlednings-, naturgasrörs-, järnvägs- och skogsbruksprojekt. I bedömningsprogrammet för dessa projekt presenteras det aktuella planeringskedet, de utredningar som redan gjorts och de förfaranden som har tillämpats samt eventuella behov av tilläggsutredning.

1.2. Byggnadslagen

3 §. Vid planläggning enligt byggnadslagen samordnas olika markanvändningsbehov. Olika verksamheters miljökonsekvenser skall utredas och bedömas i ett tillräckligt tidigt skede av den planering som gäller verksamheternas placering. Planläggningen omfattar redan nu utredningar om utgångspunkterna för planering-

en, dess alternativ och konsekvenserna av planen. Planläggningen är också förknippad med offentlighets- och medbestämmandeförhållanden enligt byggnadslagstiftningen.

Enligt det föreslagna 1 mom. skall man då planen uppgörs utreda de miljömässiga, samhällsekonomiska, sociala, kulturella och andra effekterna av planen i tillräckligt stor omfattning. Stadgandet innebär att konsekvenserna utreds vid all planläggning enligt byggnadslagen.

I hur stor omfattning och hur noggrant de konsekvenser som ansluter sig till planläggningen skall utredas beror på om det är fråga om en allmän region- eller generalplan eller om en detaljerad plan. Också egenskaperna hos området och den planerade markanvändningen inverkar på saken. En utredning av konsekvenserna av en plan som gjorts vid allmän planläggning kan tas som utgångspunkt när en mera detaljerad plan uppgörs och utredningarna kan där preciseras enligt behov.

Dessutom kan enligt förslaget i planen intas bestämmelser som är nödvändiga för att förhindra skadliga miljökonsekvenser som medför störningar. I detta avseende är det nödvändigt att utveckla planläggningspraxisen.

Utöver ovan angivna stadgande av allmän natur föreslås i 2 mom. att planen skall kunna omfatta en särskild utredning om miljökonsekvenserna, om den planerade markanvändningen sannolikt har betydande miljökonsekvenser. För att trygga behörig offentlighet och medbestämmande när det gäller sådana planer skall konsekvenserna av planen utredas redan i det skede när planförslaget bereds. Den utredning i anslutning till en plan som avses ovan är mångsidigare än vanligt och minskar för sin del behovet av att utreda skadliga miljökonsekvenser i samband med projektplaneringen.

Den föreslagna 3 § skall ersätta den nuvarande 3 § som gäller köpingar och i praktiken har förlorat sin betydelse.

5 §. Undantagstillståndet enligt byggnadslagen uppfyller varken till innehållet eller förhållandet de krav som skall ställas på bedömningen av miljökonsekvenser. Av denna anledning föreslås att undantag från förbudet att bilda oplanerad tätbebyggelse inte får beviljas för projekt som sannolikt har betydande miljökonsekvenser.

Vid bedömningen av hur betydande miljökonsekvenser ett projekt har är utgångspunkten tillämpningsområdet för bedömningsförfarandet enligt den föreslagna lagen om för-

farande vid miljökonsekvensbedömning.

7 a §. Tidpunkten för tillståndsförfarande enligt byggnadslagstiftningen och det material som används vid prövningen lämpar sig i allmänhet inte för bedömningen av omfattande miljökonsekvenser. Då dessa tillstånd söks skall till ansökan dock fogas en utredning enligt lagen om förhållandet vid miljökonsekvensbedömning, ifall en sådan skall ha uppgjorts. På detta sätt kan man försäkra sig om att bedömningsförfarande har slutförts och innehållet i det sålunda har kunnat påverka planeringen av byggnadsprojektet. För att man skall undvika överlappande utredningar skall de utredningar om projektets miljökonsekvenser som ingår i konsekvensbeskrivningen utnyttjas som sådana vid ett förfarande enligt denna lag, och en likadan utredning skall inte krävas en gång till.

132 §. Det nya 7 mom. som föreslås till paragrafen motsvarar det föreslagna tillägget till 5 §, dock så att bedömningsgrunden är betydelsen av de miljökonsekvenser som föranleds av undantaget i fråga. Det föreslagna stadgandet hindrar således inte att undantagstillstånd som ansluter sig till ett projekt med även betydande miljökonsekvenser beviljas, om miljökonsekvenserna av själva undantaget sannolikt inte är betydande.

1.3. Vattenlagen

1 a §. I paragrafen stadgas om ansökan som inlämnas till vattendomstolen gällande tillstånd till projekt på vilka lagen om förhållandet vid miljökonsekvensbedömning skall tillämpas. Sådana projekt kan enligt 4 § lagen om förhållandet vid miljökonsekvensbedömning vara t.ex. grundvattenuttag, stora reningsverk för avloppsvatten, konstgjorda bassänger, reglering av vattendrag samt massa-, pappers- och kartongfabriker. Bedömningsförfarandet kan dessutom omfatta farleder, broar, vägbankar och tunnlar för fjärrtransport av vatten. Till de ansökningshandlingar som gäller projektet skall fogas en konsekvensbeskrivning som uppgjorts vid bedömningsförfarande. För att man skall undvika överlappande utredningar skall de utredningar om projektets miljökonsekvenser som ingår i konsekvensbeskrivningen utnyttjas som sådana vid ett förfarande enligt

vattenlagen och en likadan utredning skall inte krävas en gång till.

Enligt 2 mom. skall vattendomstolen innan ansökan delges kunna begära utlåtande om nödvändigheten av bedömningsförfarande av den kontaktmyndighet som avses i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Det är nödvändigt i situationer där den projektansvarige har lämnat ansökningshandlingarna till vattendomstolen och vattendomstolen anser det möjligt att projektets skadliga miljökonsekvenser blir betydande. Utlåtande begärs av den kontaktmyndighet som har till uppgift att samordna förfarandena enligt olika lagar. Vid behov gör kontaktmyndigheten en framställning om saken till miljöministeriet.

23 a §. Enligt paragrafen skall det av vattendomstolens beslut framgå på vilket sätt bedömningen enligt nämnda lag har beaktats med stöd av vattenlagens stadganden. I lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning stadgas att vattendomstolen får bevilja tillstånd till genomförande av ett projekt först när den i enlighet med 13 § 1 mom. i nämnda lag har fått konsekvensbeskrivningen jämte bilagor.

1.4. Lagen om miljötillståndsförfarande

6 §. *Tillståndsansökan.* I det nya moment som föreslås bli fogat till paragrafen stadgas att tillståndsansökan gällande ett projekt som avses i lagen om miljökonsekvensbedömning skall fogas en konsekvensbeskrivning enligt nämnda lag. För att man skall undvika överlappande utredningar skall de utredningar om projektets miljökonsekvenser som ingår i konsekvensbeskrivningen utnyttjas som sådana vid ett förfarande enligt denna lag och en likadan utredning skall inte krävas en gång till.

Projekt som behandlas både vid förfarandet vid miljökonsekvensbedömning och vid miljö-tillståndsförfarandet kan vara t.ex. raffinaderier för råolja, pannanläggningar och kraftverk, gjuterier eller smältverk, järn- och stålverk, betydande anläggningar för behandling av problemavfall, förbränningsanläggningar för kommunalt avfall samt större avfallsbehandlingsanläggningar, massa-, pappers- eller kartongfabriker, lager och hamnar av viss storlek för olja, petrokemiska produkter och kemiska produkter samt kärnanläggningar.

10 a §. *Beaktande av konsekvensbeskrivningen.* Enligt paragrafen skall det av tillståndsbeslutet

framgå på vilket sätt bedömningen enligt lagen om miljökonsekvensbedömning har beaktats med stöd av stadgandena i lagen om miljö-tillståndsförfarande. Tillståndsmyndigheten får bevilja tillstånd till genomförande av ett projekt först då den i enlighet med 13 § 1 mom. lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning har fått en konsekvensbeskrivning jämte bilagor.

1.5. Kemikalielagen

33 a §. *Miljökonsekvensbedömning.* I paragrafen skall stadgas om hur det tillståndsförfarande som gäller omfattande industriell hantering och upplagring av hälso- och miljöfarliga kemikalier och det tillståndsförfarande som gäller medelstor industriell hantering av hälso- och miljöfarliga kemikalier hänförs sig till förfarandet vid bedömning av miljökonsekvenser. Om ovan nämnda tillstånd stadgas i 32 § kemikalielagen. Tillståndsmyndigheter är tekniska kontrollcentralen och tekniska kontrollcentralens distriktsbyrå.

Enligt 1 mom. skall till en ansökan som gäller ett projekt enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning fogas en konsekvensbeskrivning enligt nämnda lag. Sådana projekt kan enligt 4 § i ovan nämnda lag omfatta bl.a. lager för kemiska produkter, rör som byggs för lagring och fjärrtransport av kemiska produkter samt anläggningar som tillverkar baskemikalier. För att man skall undvika överlappande utredningar skall de utredningar om projektets miljökonsekvenser som ingår i konsekvensbeskrivningen utnyttjas som sådana vid ett förfarande enligt kemikalielagen, och en likadan utredning skall inte krävas en gång till.

Enligt 2 mom. skall av tillståndsbeslutet framgå på vilket sätt bedömningen enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning har beaktats med stöd av kemikalielagens stadganden. Tillstånd till ett projekt får beviljas först när tillståndsmyndigheten i enlighet med 13 § 1 mom. lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning har fått en konsekvensbeskrivning jämte bilagor.

1.6. Marktäktslagen

5 §. *Täktplan.* I paragrafen stadgas om täkt-

planen. Enligt det föreslagna nya 3 mom. skall till en tillståndsansökan gällande marktäkt enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning fogas en konsekvensbeskrivning enligt nämnda lag. För att man skall undvika överlappande utredningar skall de utredningar om projektets miljökonsekvenser som ingår i konsekvensbeskrivningen utnyttjas som sådana vid ett förfarande enligt marktäktslagen och en likadan utredning skall inte krävas en gång till.

6 §. *Förutsättning för beviljande av tillstånd.* I det föreslagna 2 mom. stadgas att av beslutet skall framgå på vilket sätt konsekvensbeskrivningen enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbeskrivning har beaktats med stöd av marktäktslagens stadganden. Tillståndsmyndigheten får bevilja tillstånd till genomförande av ett projekt först sedan den har fått en konsekvensbeskrivning jämte bilagor enligt 13 § 1 mom. lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning.

1.7. Gruvlagen

23 a §. I paragrafen skall stadgas om hur behandlingen av en utmålsansökan inlemmas i förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Den kan gälla sådan brytning, anrikning och hantering av metallmalmer och andra gruvmineral som sker i stor skala. Förfarandet vid miljökonsekvensbedömning kan exceptionellt tillämpas också om undersökningar som baserar sig på en mutsedel sannolikt har betydande miljökonsekvenser. I 1 mom. stadgas att till en utmålsansökan gällande ett projekt som avses i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning skall fogas en konsekvensbeskrivning enligt nämnda lag. För att man skall undvika överlappande utredningar skall de utredningar om projektets miljökonsekvenser som ingår i konsekvensbeskrivningen utnyttjas som sådana vid ett förfarande enligt gruvlagen och en likadan utredning skall inte krävas en gång till.

Av beslutet om utmålsansökan skall framgå på vilket sätt bedömning enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning har beaktats med stöd av gruvlagens stadganden.

I regel får handels- och industriministeriet fatta beslut med anledning av en utmålsansökan först då det i enlighet med 13 § 1 mom. lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning har fått en konsekvensbeskrivning

jämte bilagor. Enligt 2 mom. får handels- och industriministeriet besluta att konsekvensbeskrivningen skall fogas till den allmänna planen enligt handels- och industriministeriets beslut om säkerhetsföreskrifter för gruvor (921/75) som företes för Tekniska kontrollcentralen för godkännande.

Ett sådant beslut fattas i samband med handläggning av en utmålsansökan då det är uppenbart att några förberedelser för gruvdrift som avsevärt ändrar miljön inte kommer att göras omedelbart efter utmålsförrättningen. En utmålsförrättning berättigar verksamhetsidkaren att vidta förberedelser för gruvdrift såsom att ordna behövliga industri-, avfalls-, lager- och bostadsområden och kommunikationsleder. Dessa åtgärder har ett väsentligt samband med gruvdriften och de kan ha betydande miljökonsekvenser. I praktiken leder bara en ringa del av utmålsförrättningarna för malmfyndigheter till att gruvdrift inleds. Ofta uppgör dröjsmål vid starten så att det blir möjligt att göra noggrannare utredningar om miljökonsekvenserna eller att komplettera bristfälliga utredningar i ett senare skede av planeringen. Handels- och industriministeriet konstaterar då på basis av utmålsansökan vilket läget är och förutsätter att miljökonsekvenserna undersöks före Tekniska kontrollcentralens beslut om den allmänna planen.

Enligt 16 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömningen skall ministerier-sköta ledningen och uppföljningen av verkställigheten samt utvecklingen av bedömningen på sina respektive verksamhetsområden. Hittills hör bl.a. att utarbeta tillämpningsdirektiv om hur bedömningsförfarandet skall genomföras i fråga om projekt som berör ministeriets verksamhetsområde. I anvisningarna kan innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen preciseras för olika typer av projekt och speciellsituationer inom respektive område beaktas. Stadgandena i paragrafens 2 mom. följer till dessa delar. Lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning.

1.8. Ellagen

24 §. I den gällande paragrafen stadgas om statsrådets tillstånd till byggande av kraftverk, som har stor eleffekt och riksomfattande betydelse. Sådana projekt är enligt elförordningen (925/79 ändr. 281/89) kraftverk i vilka den

sammanlagda märkeffekten av de generatorer som skall byggas samtidigt är minst 250 megawatt. I 26 § elförordningen förutsätts att ett sådant projekts miljökonsekvenser utreds.

I 5 mom., som föreslås bli fogat till paragrafen, stadgas om hur förfarandet vid behandling av byggnadstillstånd enligt ellagen inlemmas i förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Till tillståndsansökan gällande byggande av ovan nämnda kraftverk skall fogas en konsekvensbeskrivning som uppgjorts vid bedömningsförfarande. Oberoende av kraftverkets storlek förutsätts det vid miljöstillstånds-förfarandet att en motsvarande beskrivning finns i ansökan om miljöstillstånd. För att man skall undvika överlappande utredningar skall de utredningar om projektets miljökonsekvenser som ingår i konsekvensbeskrivningen utnyttjas som sådana vid ett förfarande enligt denna lag och en likadan utredning skall inte krävas en gång till.

Enligt 6 mom., som föreslås bli fogat till paragrafen, skall av beslutet framgå på vilket sätt konsekvensbeskrivningen enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning har beaktats med stöd av ellagens stadganden. Statsrådet får bevilja tillstånd först när det har fått en konsekvensbeskrivning jämte bilagor enligt 13 § 1 mom. lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning.

1.9. Lagen om allmänna vägar

25 a §. I paragrafen stadgas om hur myndighetsförfarandet vid fastställande av vägplaner inlemmas med förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Till en vägplan som gäller projekt som avses i nämnda lag skall fogas en konsekvensbeskrivning. Dylika projekt kan vara bl.a. byggande av motorvägar och motortrafikleder. För att man skall undvika överlappande utredningar skall de utredningar om projektets miljökonsekvenser som ingår i konsekvensbeskrivningen utnyttjas som sådana vid ett förfarande enligt denna lag och en likadan utredning skall inte krävas en gång till.

Enligt 2 mom. skall av vägplanen framgå på vilket sätt miljökonsekvensbedömningen har beaktats med stöd av lagen om allmänna vägar. Enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning får en vägplan godkännas först när myndigheten i enlighet med 13 § 1

mom. nämnda lag har fått en beskrivning jämte bilagor.

1.10. Luftfartslagen

30 a §. I paragrafen stadgas om hur tillstånds-förfarandet vid inrättande och drift av en flygplats till allmänt bruk inlemmas i förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Till en tillståndsansökan enligt 30 § luftfartslagen gällande ett projekt enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning skall fogas en konsekvensbedömning enligt nämnda lag. Dylika projekt kan vara bl.a. byggande av flygplatser vars huvudrullbana är minst 2 100 m lång. För att man skall undvika överlappande utredningar skall de utredningar om projektets miljökonsekvenser som ingår i konsekvensbeskrivningen utnyttjas som sådana vid ett förfarande enligt denna lag och en likadan utredning skall inte krävas en gång till.

Av beslutet skall enligt 2 mom. framgå på vilket sätt bedömningen av miljökonsekvenser har beaktats med stöd av luftfartslagens stadganden. Tillståndsmyndigheten får bevilja tillstånd för projektet först när den i enlighet med 13 § 1 mom. lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning har fått en konsekvensbeskrivning jämte bilagor.

1.11. Lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter

5 §. I den gällande paragrafen stadgas om sökande av inlösningsstillstånd hos statsrådet eller hos någon annan av statsrådet utsedd myndighet. Enligt 3 mom., som föreslås bli fogat till paragrafen, ansluter sig behandlingen av inlösningsstillstånd i vissa fall till förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Vissa projekt som påverkar miljön betydligt kan förutsätta ett myndighetsbeslut enligt lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter, när det för genomförandet av ett projekt är nödvändigt att få äganderätt till ett främmande område och saken inte är avtalad.

Med beslut som avses här jämställs också beslut gällande inlösningsstillstånd enligt någon annan lag.

Till en ansökan om inlösningsstillstånd gällande projekt enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning skall fogas en kon-

sekvensbeskrivning enligt nämnda lag. För att man skall undvika överlappande utredningar skall de utredningar om projektets miljökonsekvenser som ingår i konsekvensbeskrivningen utnyttjas som sådana vid ett förfarande enligt denna lag och en likadan utredning skall inte krävas en gång till. I ovan nämnda lag stadgas dessutom att beslut får fattas först när tillståndsmyndigheten har fått en konsekvensbeskrivning enligt 13 § 1 mom. lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning jämte bilagor.

Tillståndsmyndigheten skall dessutom ha tillgång till kontaktmyndighetens utlåtande om huruvida miljökonsekvensbeskrivningen räcker till. På basis av miljökonsekvensbeskrivningen är det möjligt att utvärdera projektets betydelse med tanke på miljövärden i anslutning till stadgandet i 8 § lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter. Myndighetens beslut bygger på de förutsättningar inlösningslagen stadgar om, och samtidigt prövar myndigheten om miljökonsekvensbeskrivningen räcker till med tanke på dessa förutsättningar.

Enligt 16 § lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning skall varje ministerium inom sitt verksamhetsområde sköta ledningen och uppföljningen av hur miljökonsekvensbedömningen genomförs och utvecklas. Till detta hör bland annat att utarbeta anvisningar om hur miljökonsekvensbedömningen skall genomföras i fråga om projekt som anknyter till ministeriets verksamhetsområde. I anvisningarna kan innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen preciseras för olika typer av projekt och specialsituationer inom respektive område beaktas. I anvisningarna kan också ingå noggrannare bestämmelser om hur miljökonsekvensbeskrivningen vid behov skall kompletteras. I lagen och den därpå byggande förordningen stadgas om innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen så, att minimikraven kan anpassas till planeringen av respektive projekt.

Projekt, i vilka lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning och lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter tillämpas, kunde vara bl.a. byggandet av järnvägar, kraftledningar samt naturgasrör.

1.12. Lagen om enskilda skogar

2 a §. I paragrafen skall stadgas om hur

förfarandena gällande granskning av skogsbruksplaner och godkännande av avverknings- och förnyelseplaner enligt lagen om enskilda skogar inlemmas i förfarandet vid bedömning av miljökonsekvenser.

Om en konsekvensbeskrivning enligt lagen om miljökonsekvensbedömning skall uppgöras över avverkningsplanen av enskild skog, skall för avverkningsplanen utarbetas en avverknings- och förnyelseplan som avses i 2 § 2 mom. lagen om enskilda skogar. Skogsnämnden får inte fatta ett beslut som gäller godkännande av avverknings- och förnyelseplanen innan den har fått en konsekvensbeskrivning enligt 13 § 1 mom. lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning jämte bilagor till sitt förfogande. Syftet med förslaget är se till att sådana skogsavverkningsprojekt som sannolikt har betydande skadliga miljökonsekvenser inte påbörjas förrän konsekvenserna har utretts och bedömts. Förfarandet vid miljökonsekvensbedömning gäller också åtgärder på statens skogsmark. För att man skall undvika överlappande utredningar skall de utredningar om projektets miljökonsekvenser som ingår i konsekvensbeskrivningen utnyttjas som sådana vid ett förfarande enligt denna lag och en likadan utredning skall inte krävas en gång till.

1.13. Skogsförbättringslagen

2 §. Skogsnämndens avgörande enligt gällande 20 § innebär i praktiken ett beslut om att projektet genomförs. I detta avgörande kan enligt 2 § förutsättas att vissa miljöfaktorer utreds och beaktas.

I paragrafen stadgas om hur skogsförbättringsprojekt inlemmas i förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Skall en konsekvensbeskrivning enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning uppgöras över skogsförbättringsprojektet, får skogsnämnden inte fatta beslut om beviljande av skogsförbättringspengar förrän den har nämnda konsekvensbeskrivning till sitt förfogande. Genom förslaget försöker man se till att sådana skogsförbättringsprojekt som kan ha betydande skadliga miljökonsekvenser inte påbörjas förrän konsekvenserna har bedömts. För att man skall undvika överlappande utredningar skall de utredningar om projektets miljökonsekvenser som ingår i konsekvensbeskrivningen ut-

nyttjas som sådana vid ett förfarande enligt denna lag och en likadan utredning skall inte krävas en gång till.

2. Närmare stadganden och bestämmelser

Med stöd av lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning kommer en förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning att utfärdas. Förordningen skall innehålla stadganden om myndigheterna och deras uppgifter, projekt med betydande miljökonsekvenser, kontaktmyndigheter, bedömningsprogram, konsekvensbeskrivning, tillkännagivande, hörande och tidsfrister samt internationellt bedömningsförfarande.

Vidare föreslås ändringar av byggnadsförordningen och kärnenergiförordningen. Utkast till förordningar utgör bilagor till propositionen.

3. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa. Lagarna har utformats så att de kan träda i kraft redan innan ECE-konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang träder i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Lagens syfte och definitioner

1 §

Syfte

Syftet med denna lag är att främja bedömningen och ett enhetligt beaktande av miljökonsekvenser vid planering och beslutsfattande och samtidigt öka medborgarnas tillgång till information och deras möjligheter till medbestämmande.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *miljökonsekvenser* de direkta och indirekta verkningar som ett projekt eller en verksamhet medför i Finland och utanför finskt territorium för

a) människors hälsa, levnadsförhållanden och trivsel,

b) marken, vattnet, luften, klimatet, växtlig-

heten och organismer och för växelverkan mellan dessa samt för naturens mångfald,

c) samhällsstrukturen, byggnader, landskapet, stadsbilden och kulturarvet samt för

d) utnyttjandet av naturresurserna,

2) *förfarandet vid miljökonsekvensbedömning* ett förfarande enligt 2 kap. där miljökonsekvenserna av vissa projekt utreds och bedöms och myndigheter och de vilkas förhållanden eller intressen kan påverkas av projektet hörs,

3) *program för miljökonsekvensbedömning* en plan som den projektansvarige har uppgjort för behövliga utredningar och arrangemangen för bedömningsförfarandet,

4) *miljökonsekvensbeskrivning* en handling som innehåller uppgifter om projektet och dess alternativ och en enhetlig bedömning av deras miljökonsekvenser,

5) *projektansvarig* den som driver verksamheten eller annars är ansvarig för beredningen och genomförandet av ett projekt som avses i denna lag, samt med

6) *kontaktmyndighet* en myndighet som utses genom förordning och som ser till att bedömningsförfarandet genomförs.

3 §

Förhållande till annan lagstiftning

Denna lag tillämpas med hänsyn till hur miljökonsekvenserna har utretts eller kan utredas vid ett planerings- eller tillståndsförfarande enligt någon annan lag. Om användningen av en konsekvensbeskrivning enligt denna lag som beskrivning enligt någon annan lag stadgas särskilt.

2 kap.

Bedömningsförfarandet

4 §

Tillämpningsområde

Förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas på projekt som på grund av sin karaktär kan ha betydande skadliga miljökonsekvenser. Om projekten stadgas genom förordning.

Bedömningsförfarandet tillämpas vidare i enskilda fall när ett projekt eller en väsentlig ändring av ett redan genomfört projekt sannolikt föranleder betydande skadliga miljökonsekvenser som kan jämföras till sin natur och omfattning med konsekvenserna av projekt som avses i 1 mom.

5 §

Undantag i tillämpningsområdet

Om inte något annat följer av 3 kap., tillämpas bedömningsförfarandet inte på ett sådant projekt eller en sådan väsentlig ändring av ett redan genomfört projekt som avses i 4 § 2 mom., om konsekvenserna har utretts på det sätt som föreskrivs i denna lag vid ett förfarande enligt någon annan lag och därvid alla de vilkas förhållanden eller intressen kan påverkas av projektet har hörts om dessa utredningar.

6 §

Beslut om tillämpning av bedömningsförfarandet

Miljöministeriet beslutar på framställning av kontaktmyndigheten om tillämpningen av bedömningsförfarandet på projekt som avses i 4 § 2 mom. Angående beslut om tillämpning stadgas närmare genom förordning. Innan beslutet

fattas skall den projektansvarige ges tillfälle att bli hörd.

Om kontaktmyndigheten anser att bedömningsförfarandet inte skall tillämpas på ett visst projekt, skall den vid behov avge ett utlåtande i saken till den projektansvarige.

Handels- och industriministeriet sköter uppgifterna enligt 1 och 2 mom. beträffande projekt som gäller kärnanläggningar enligt kärnenergilagen (990/87).

7 §

Bedömningsförfarandet

Miljökonsekvenserna av ett projekt skall utredas vid ett bedömningsförfarande enligt denna lag innan åtgärder med väsentliga miljökonsekvenser vidtas för genomförande av projektet.

Bedömningen skall dock företas senast innan ett beslut enligt 13 § fattas.

8 §

Inledande av bedömningsförfarande

Den projektansvarige skall tillställa kontaktmyndigheten bedömningsprogrammet i ett så tidigt stadium av planeringen som möjligt, med beaktande av den övriga beredningen av projektet. Om bedömningsprogrammets innehåll stadgas närmare genom förordning.

Om ett projekt kan ha en betydande verkan inom ett vidsträckt område eller på ett stort antal personers förhållanden, skall kontaktmyndigheten tillkännages att ärendet är anhängigt, om tillkännagivandet inte kan anses uppenbart onödigt på grund av att man redan i något annat sammanhang informerat om projektet tillräckligt till dem vilkas förhållanden eller intressen kan påverkas av projektet. Tillkännagivandet om anhängigheten kan skötas av en annan myndighet såsom stadgas närmare genom förordning.

Tidpunkten och innehållet av tillkännagivandet om anhängigheten skall bestämmas så, att den projektansvariges konkurrensställning inte äventyras. Samtidigt skall hänsyn tas till det som senare stadgas i 3 kap. om gränsöverskridande miljökonsekvenser.

9 §

Kontaktmyndighetens utlåtande

Kontaktmyndigheten skall avge sitt utlå-

tande om bedömningsprogrammet. Kontaktmyndigheten skall vid behov fastslå till vilka delar bedömningsprogrammet skall revideras. Av utlåtandet skall också framgå hur de utredningar som behövs enligt denna lag skall skaffas och hur tillkännagivandet och hörandet skall ordnas och vid behov samordnas med förfaranden enligt andra lagar som rör projektet.

Utlåtandet skall sändas för kännedom till de myndigheter som saken angår.

Den projektansvarige har rätt att av kontaktmyndigheten få de uppgifter som denne har och som behövs för miljökonsekvensbedömningen.

10 §

Konsekvensbeskrivning

Den projektansvarige utreder på basis av bedömningsprogrammet och kontaktmyndighetens utlåtande konsekvenserna av projektet och dess alternativ och gör upp en miljökonsekvensbeskrivning. Konsekvensbeskrivningen skall tillställas kontaktmyndigheten och fogas till de ansökningshandlingar som gäller projektet, på det sätt som stadgas särskilt.

Om konsekvensbeskrivningens innehåll stadgas närmare genom förordning.

11 §

Hörande om konsekvensbeskrivningen

Kontaktmyndigheten skall se till att konsekvensbeskrivningen tillkännages genom kungörelse inom det område som beräknas bli påverkat av projektet. Kontaktmyndigheten skall också se till att behövliga utlåtanden om konsekvensbeskrivningen begärs och att möjlighet erbjuds att framföra åsikter om utredningarnas tillräcklighet och miljökonsekvenserna av de undersökta alternativen.

Tillkännagivande och hörande enligt 1 mom. skall, såvida det är möjligt, arrangeras i samband med tillkännagivande och hörande som förutsätts i någon annan lag som gäller projektet.

12 §

Avslutande av bedömningsförfarandet

Kontaktmyndigheten fogar sitt eget utlåtande om konsekvensbeskrivningens tillräcklighet och andra utlåtanden och åsikter om

konsekvensbeskrivningen till själva konsekvensbeskrivningen.

Bedömningsförfarandet avslutas då kontaktmyndigheten sänder konsekvensbeskrivningen jämte bilagor till den projektansvarige. Konsekvensbeskrivningen jämte bilagor skall samtidigt tillställas de myndigheter som behandlar projektet för kännedom.

13 §

Beaktande av bedömningen

En myndighet får inte bevilja tillstånd att genomföra ett projekt och inte heller fatta något annat därmed jämförbart beslut innan den har fått konsekvensbeskrivningen och kontaktmyndighetens utlåtande om denna till sitt förfogande.

Av ett tillståndsbeslut eller något annat därmed jämförbart beslut rörande projektet skall framgå hur konsekvensbeskrivningen och kontaktmyndighetens utlåtande om denna har beaktats.

3 kap.

Gränsöverskridande miljökonsekvenser

14 §

Internationella uppgifter

Vad som i denna lag stadgas om bedömningsförfarandet tillämpas även, om verkställigheten av ett internationellt avtal som är bindande för Finland förutsätter att miljökonsekvenserna av ett projekt som genomförs i Finland skall bedömas i samarbete med en annan stat.

Miljöministeriet sköter de underrättelser och förhandlingar beträffande miljökonsekvensbedömningen som förutsätts i avtal som avses i 1 mom.

Om projektet sannolikt har betydande miljökonsekvenser på ett område under någon annan stats jurisdiktion, skall kontaktmyndigheten ofördröjligen sända bedömningsprogrammet till miljöministeriet som skall underrätta den andra staten enligt ett avtal som avses ovan. Miljöministeriet skall begära utlåtande i saken av utrikesministeriet.

15 §

Internationellt hörande

Miljöministeriet eller en myndighet som det

har utsett skall bereda myndigheter jämte fysiska personer och sammanslutningar i en stat som är part i avtal som avses i 14 § 1 mom. tillfälle att ta del i bedömningsförfarandet enligt denna lag, om miljökonsekvenserna av ett projekt enligt denna lag sannolikt kommer att uppträda på den andra statens territorium.

4 kap.

Särskilda bestämmelser

16 §

Ledning, övervakning och uppföljning

Den allmänna ledningen av verkställigheten av lagen, uppföljningen och den allmänna utvecklingen av bedömningen ankommer på miljöministeriet. De övriga ministerierna sköter ledningen och uppföljningen av verkställigheten samt utvecklingen av bedömningen på sina respektive verksamhetsområden och kan vid behov meddela tillämpningsanvisningar om bedömningsförfarandet.

Länsstyrelserna leder och övervakar verkställigheten av denna lag i länen.

De statliga och kommunala myndigheterna skall samarbeta för att genomföra bedömningsförfarandet enligt denna lag och anpassa det till förfaranden enligt andra lagar som berör ett visst projekt.

17 §

Besvärsmätt med anledning av att bedömning saknas

Utöver vad som särskilt stadgas om sökande av ändring har länsstyrelsen rätt att anförda besvär över ett sådant avgörande av ett tillståndsärende enligt någon annan lag som gäller ett projekt enligt 4 § eller över något annat beslut som är väsentligt för genomförandet av projektet, när besvärsgrundern är att en miljökonsekvensbedömning enligt denna lag inte har företagits.

Den som annars har rätt att söka ändring i ett beslut genom besvär kan i dessa åberopa att bedömningsförfarandet inte har genomförts.

18 §

Tvångsmedel

Om ett projekt enligt 4 § inte förutsätter tillstånd eller beslut enligt 17 § 1 mom. och

projektet inleds utan den miljökonsekvensbedömning som förutsätts i denna lag, kan länsstyrelsen vid vite bestämma att genomförandet av projektet avbryts tills bedömningsförfarandet är slutfört. Beträffande vite gäller vad som stadgas i viteslagen (1113/90).

19 §

Sökande av ändring i miljöministeriets beslut

Den projektansvarige får i den ordning som stadgas i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50) söka ändring hos högsta förvaltningsdomstolen i ett beslut som miljöministeriet meddelat med stöd av 6 § 1 mom.

20 §

Tystnadsplikt

Den som i ett uppdrag enligt denna lag har fått upplysningar om den projektansvariges ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemligheter eller om en enskild persons hälsotillstånd eller ekonomiska ställning får inte röja dessa för andra än en myndighet som avses i denna lag, om inte den vars intresse tystnadsplikten gäller samtycker till det.

21 §

Undantag i fråga om hörande

Tillkännagivande och hörande enligt denna lag kan i behövliga delar frångås, om uppgifter som gäller projektet är sekretessbelagda med hänsyn till rikets försvar.

22 §

Kostnadsansvar

För kostnaderna för tillkännagivande, hörande och utredning av miljökonsekvenserna samt för översättningar som behövs för bedömningen av gränsöverskridande konsekvenser svarar den projektansvarige.

23 §

Närmare stadganden

Genom förordning stadgas om myndigheterna och deras uppgifter vid förfarandet vid

miljökonsekvensbedömning samt om tillkännagivande, hörande och internationella uppgifter.

5 kap.

Allmän utredningsplikt

24 §

Planer och program

Miljökonsekvenserna skall utredas och bedömas i tillräcklig mån när en myndighet bereder planer och program, vilkas genomförande kan ha betydande miljökonsekvenser men på vilka stadgandena i 2 kap. om bedömningsförfarande inte tillämpas.

Statsrådet kan meddela allmänna anvisningar om bedömningen av miljökonsekvenserna av planer och program som avses i 1 mom.

25 §

Skyldighet att vara konsekvensmedveten

Den som ansvarar för något annat projekt än ett sådant som avses i 4 § skall, utöver vad som särskilt stadgas, vara tillräckligt medveten om projektets miljökonsekvenser i den omfattning som rimligen kan förutsättas.

6 kap.

Ikraftträdelsestadganden

26 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 199 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

27 §

Tillämpningsstadgande

Denna lag tillämpas inte på ett projekt för vilket tillstånd har beviljats eller en myndighet har fattat något annat med tillstånd jämförbart beslut eller som offentligt har kungjorts eller om vilket parterna har hörts innan denna lag har trätt i kraft enligt byggnadslagen (370/58), vattenlagen (264/61), lagen om miljötillståndsförfarande (735/91), luftvårdslagen (67/82), avfallslagen (1072/93), hälsovårdslagen (469/65), lagen angående vissa grannelagsförhållanden (26/20), kemikalielagen (744/89), marktäktslagen (555/81), gruvlagen (503/65), ellagen (319/79), lagen om allmänna vägar (243/54), luftfartslagen (595/64), lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/77), lagen om enskilda skogar (412/67), skogsförbättringslagen (140/87) eller kärnenergilagen (990/87).

2.

Lag

om ändring av byggnadslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 3 § byggnadslagen av den 16 augusti 1958 (370/58) och

fogas till 5 §, sådan den lyder delvis ändrad genom lagar av den 19 september 1969, den 2 juli 1973 och den 17 augusti 1990 (626/69, 588/73 och 696/90), ett nytt 5 mom., till lagen en ny 7 a § och till 132 §, sådan den lyder i nämnda lag av den 17 augusti 1990, ett nytt 7 mom. som följer:

3 §

När en plan uppgörs skall de miljömässiga, samhällsekonomiska, sociala, kulturella och andra konsekvenserna av planen utredas i

nödvändig omfattning. I planen kan intas bestämmelser som är nödvändiga för att hindra eller begränsa miljökonsekvenser som medför skador eller störningar.

När ett förslag till plan bereds kan i planen medtas en särskild utredning över miljökonsekvenserna, om den planerade markanvändningen sannolikt har betydande miljökonsekvenser.

5 §

Ett undantag enligt 2 mom. får inte beviljas för ett projekt som sannolikt har betydande miljökonsekvenser.

7 a §

Om det över en anläggning, ett projekt eller någon annan verksamhet som, enligt stadganden eller bestämmelser som ingår i denna lag eller som utfärdas med stöd av den, kräver tillstånd skall uppgöras en konsekvensbeskrivning enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (/), skall konsekvensbeskrivningen fogas till den tillståndsansö-

kan gällande projektet som avses i denna lag. I den mån beskrivningen innehåller sådana uppgifter om miljökonsekvenserna som behövs för tillämpningen av denna lag skall det inte krävas en ny utredning om samma sak.

132 §

Ett undantag som avses i 1 och 2 mom. får inte beviljas, om det sannolikt medför betydande miljökonsekvenser.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Lagens 7 a § träder dock i kraft samma dag som lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (/), och i fråga om dess tillämpning gäller vad som stadgas i 27 § i nämnda lag.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

3.

Lag

om ändring av 16 kap. vattenlagen

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 16 kap. vattenlagen av den 19 maj 1961 (264/61) nya 1 a och 23 a §§ som följer:

16 kap.

Vattenmålens handläggning i vattendomstolen

1 a §

Om ansökan gäller beviljande av tillstånd för ett projekt enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (/), skall till ansökningshandlingarna fogas en konsekvensbeskrivning enligt nämnda lag. I den mån beskrivningen innehåller sådana uppgifter om miljökonsekvenserna som behövs för tillämpningen av denna lag skall det inte krävas en ny utredning om samma sak.

Vattendomstolen kan begära utlåtande av kontaktmyndigheten enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning om

nödvändigheten av bedömningsförfarandet innan ansökan delges.

23 a §

Om ansökan gäller ett projekt enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, skall av vattendomstolens utslag framgå på vilket sätt bedömningen enligt nämnda lag har beaktats.

Denna lag träder i kraft den 199 .

I fråga om tillämpningen av denna lag gäller vad som stadgas i 27 § lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (/).

4.

Lag**om ändring av lagen om miljötillståndsförfarande**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 6 § lagen den 19 april 1991 om miljötillståndsförfarande (735/91) ett nytt 2 mom.,
varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., samt till lagen en ny 10 a § som följer:

2 kap.

10 a §

Tillståndsförfarande och tillståndsprövning*Beaktande av konsekvensbeskrivningen*

6 §

Tillståndsansökan

Till en tillståndsansökan som gäller ett projekt enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (/) skall fogas en konsekvensbeskrivning enligt nämnda lag. I den mån beskrivningen innehåller sådana uppgifter om miljökonsekvenserna som behövs för tillämpningen av denna lag skall det inte krävas en ny utredning om samma sak.

Om lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas på ett projekt, skall av tillståndsbeslutet framgå på vilket sätt bedömningen enligt nämnda lag har beaktats med stöd av stadgandena i lagen om miljötillståndsförfarande.

Denna lag träder i kraft den
199 .

I fråga om tillämpningen av denna lag gäller vad som stadgas i 27 § lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (/).

5.

Lag**om ändring av kemikalielagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till kemikalielagen av den 14 augusti 1989 (744/89) en ny 33 a § som följer:

33 a §

Miljökonsekvensbedömning

För ett tillstånd som avses i 32 § och gäller ett projekt enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (/) skall företes en miljökonsekvensbeskrivning. I den mån beskrivningen innehåller sådana uppgifter om miljökonsekvenserna som behövs för tillämpningen av denna lag skall det inte krävas en ny utredning om samma sak.

Av beslutet skall framgå på vilket sätt bedömningen enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning har beaktats.

Denna lag träder i kraft den
199 .

I fråga om tillämpningen av denna lag gäller vad som stadgas i 27 § lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (/).

6.

Lag**om ändring av 5 och 6 §§ marktäktslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 5 § marktäktslagen av den 24 juli 1981 (555/81) ett nytt 3 mom. och till 6 § ett nytt 2 mom. som följer:

5 §

Täktplan

Till en tillståndsansökan som gäller ett projekt enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (/) skall fogas en miljökonsekvensbeskrivning. I den mån beskrivningen innehåller sådana uppgifter om miljökonsekvenserna som behövs för tillämpningen av denna lag skall det inte krävas en ny utredning om samma sak.

6 §

Förutsättningar för beviljande av tillstånd

Om lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas på ett projekt, skall av beslutet framgå på vilket sätt bedömningen enligt nämnda lag har beaktats.

Denna lag träder i kraft den 199 .

I fråga om tillämpningen av denna lag gäller vad som stadgas i 27 § lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (/).

7.

Lag**om ändring av gruvlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till gruvlagen av den 17 september 1965 (503/65) en ny 23 a § som följer:

23 a §

Till en utmålsansökan som gäller ett projekt enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (/) skall fogas en konsekvensbeskrivning enligt nämnda lag. I den mån beskrivningen innehåller sådana uppgifter om miljökonsekvenserna som behövs för tillämpningen av denna lag skall det inte krävas en ny utredning om samma sak. Av beslutet om utmålsansökan skall framgå på vilket sätt bedömningen enligt nämnda lag har beaktats.

Handels- och industriministeriet kan besluta att en konsekvensbeskrivning skall fogas till

den allmänna planen enligt handels- och industriministeriets beslut om säkerhetsföreskrifter för gruvor (921/75) som företes för Tekniska kontrollcentralen för godkännande, om det är uppenbart att några förberedelser för gruvdrift som avsevärt ändrar miljön inte kommer att göras med anledning av utmålsansökan.

Denna lag träder i kraft den 199 .

I fråga om tillämpningen av denna lag gäller vad som stadgas i 27 § lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (/).

8.

Lag**om ändring av 24 § ellagen**

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 24 § ellagen av den 16 mars 1979 (319/79), sådant detta lagrum lyder i lag av den 13 januari 1989 (59/89) och den 29 januari 1993 (142/93), nya 5 och 6 mom. som följer:

24 §

Till en tillståndsansökan som gäller ett projekt enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (/) skall fogas en konsekvensbeskrivning enligt nämnda lag. I den mån beskrivningen innehåller sådana uppgifter om miljökonsekvenserna som behövs för tillämpningen av denna lag skall det inte krävas en ny utredning om samma sak.

Av tillståndsbeslutet skall framgå på vilket sätt bedömningen enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning har beaktats.

Denna lag träder i kraft den 199 .

I fråga om tillämpningen av denna lag gäller vad som stadgas i 27 § lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (/).

9.

Lag**om ändring av lagen om allmänna vägar**

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till lagen den 21 maj 1954 om allmänna vägar (243/54) en ny 25 a § som följer:

25 a §

Till en vägplan som gäller ett projekt enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (/) skall fogas en konsekvensbeskrivning enligt nämnda lag. I den mån beskrivningen innehåller sådana uppgifter om miljökonsekvenserna som behövs för tillämpningen av denna lag skall det inte krävas en ny utredning om samma sak.

Av vägplanen skall framgå på vilket sätt bedömningen enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning har beaktats.

Denna lag träder i kraft den 199 .

I fråga om tillämpningen av denna lag gäller vad som stadgas i 27 § lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (/).

10.

Lag**om ändring av luftfartslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till luftfartslagen av den 11 december 1964 (595/64) en ny 30 a § som följer:

30 a §

Till en tillståndsansökan som gäller ett projekt enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (/) skall fogas en konsekvensbeskrivning enligt nämnda lag. I den mån beskrivningen innehåller sådana uppgifter om miljökonsekvenserna som behövs för tillämpningen av denna lag skall det inte krävas en ny utredning om samma sak.

Av tillståndsbeslutet skall framgå på vilket sätt bedömningen enligt nämnda lag har beaktats.

Denna lag träder i kraft den 199 .

I fråga om tillämpningen av denna lag gäller vad som stadgas i 27 § lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (/).

11.

Lag**om ändring av 5 § lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter**

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 5 § lagen den 29 juli 1977 om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/77) sådant detta lagrum lyder delvis ändrat genom lag av den 30 december 1982 (1110/82) ett nytt 3 mom. som följer:

5 §

skall det inte krävas en ny utredning om samma sak.

Till en ansökan om inlösningstillstånd som gäller ett projekt enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (/) skall fogas en konsekvensbeskrivning enligt nämnda lag. I den mån beskrivningen innehåller sådana uppgifter om miljökonsekvenserna som behövs för tillämpningen av denna lag

Denna lag träder i kraft den 199 .

I fråga om tillämpningen av denna lag gäller vad som stadgas i 27 § lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (/).

12.

Lag**om ändring av lagen om enskilda skogar**

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till lagen den 15 september 1967 om enskilda skogar (412/67) en ny 2 a § som följer:

2 a §

Om en konsekvensbeskrivning i enlighet med lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (/) skall uppgöras över skogsavverkningen, skall för avverkningen utarbetas en avverknings- och förnyelseplan som avses i 2 § 3 mom. lagen om enskilda skogar. Skogsnämnden får inte fatta ett beslut som gäller godkännande av avverknings- och förnyelseplanen innan den har fått nämnda konsekvensbeskrivning till sitt förfogande. I den

mån beskrivningen innehåller sådana uppgifter om miljökonsekvenserna som behövs för tillämpningen av denna lag skall det inte krävas en ny utredning om samma sak.

Denna lag träder i kraft den 199 .

I fråga om tillämpningen av denna lag gäller vad som stadgas i 27 § lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (/).

13.

Lag**om ändring av 2 § skogsförbättringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 2 § skogsförbättringslagen av den 13 februari 1987 (140/87) ett nytt 3 mom. som följer:

2 §

Om en konsekvensbeskrivning i enlighet med lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (/) skall uppgöras över skogsförbättringsprojektet, får ett beslut om beviljande av skogsförbättringspengar inte fattas innan skogsnämnden har fått nämnda konsekvensbeskrivning till sitt förfogande. I den mån beskrivningen innehåller sådana uppgifter om

miljökonsekvenserna som behövs för tillämpningen av denna lag skall det inte krävas en ny utredning om samma sak.

Denna lag träder i kraft den 199 .

I fråga om tillämpningen av denna lag gäller vad som stadgas i 27 § lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (/).

Helsingfors den 14 januari 1994

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Miljöminister *Sirpa Pietikäinen*

Förordning

om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning

På föredragning av miljöministern stadgas med stöd av lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning av den 199 (/):

1 kap.

Myndigheternas uppgifter

1 §

Miljöministeriet handhar den allmänna ledningen, uppföljningen och utvecklingen av förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, beslutar om tillämpning av bedömningsförfarandet i enskilda fall samt sköter om de uppgifter som nämns i 3 kap. lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning.

2 §

Vatten- och miljöförvaltningen

1) sköter allmän utbildning, information och forskning i anslutning till miljökonsekvensbedömningen i samarbete med andra myndigheter och forskningsinstitut,

2) biträder vid anskaffning av sakkunskap som behövs för bedömningsförfarandet,

3) förvarar miljökonsekvensbeskrivningarna och kontaktmyndighetens utlåtanden om dessa och håller dem tillgängliga, samt

4) utför övriga sakkunniguppgifter som miljöministeriet ålägger den i anslutning till förfarandet vid miljökonsekvensbedömning.

Vatten- och miljödistriktet är kontaktmyndighet enligt vad som stadgas i 2 kap.

3 §

Länsstyrelsen

1) leder och övervakar verkställigheten av bedömningsförfarandet i länet,

2) är kontaktmyndighet enligt vad som stadgas i 2 kap., samt

3) sköter vidare övriga uppgifter som stadgas för den i lag och denna förordning.

4 §

Kontaktmyndigheten

1) samordnar i samarbete med andra behöriga myndigheter förfaranden enligt olika lagar för att ordna miljökonsekvensbedömningen av ett projekt,

2) gör framställningar till miljöministeriet

om att bedömningsförfarandet skall tillämpas på projekt i enskilda fall enligt 4 § 2 mom. lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning,

3) sköter tillkännagivanden och kungörelser enligt 8 och 11 §§ lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning och ordnar behövliga offentliga höranden,

4) granskar bedömningsprogrammet och ger utlåtande om det,

5) underrättar vid behov miljöministeriet om ett projekt för en underrättelse enligt 14 § 2 mom. lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning,

6) fogar sitt eget utlåtande till konsekvensbeskrivningen,

7) planerar vid behov tillsammans med andra myndigheter och den projektansvariga arrangemangen för uppföljningen av projektets miljökonsekvenser, samt

8) sköter dessutom övriga uppgifter som stadgas för den i lag och denna förordning.

5 §

De uppgifter som nämns i 4 § 3 punkten kan också skötas av en annan myndighet, om denna och kontaktmyndigheten kommer överens om det.

2 kap.

Projekt och kontaktmyndigheter

6 §

Projekt på vilka bedömningsförfarandet tillämpas med stöd av 4 § 1 mom. lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning är

1) råoljeraffinaderier och anläggningar för förgasning eller kondensering av minst 500 ton oljeskiffer, stenkol eller torv per dag,

2) pannanläggningar och kraftverk där den största bränsleeffekten överstiger 300 MW,

3) gjuterier eller smältverk vars produktion är minst 5000 ton om året samt järn- och stålverk, sinterverk och produktionsanlägg-

ningar för järnlegeringar samt metallverk eller rostverk där andra metaller än järnmetaller förädlas,

4) anläggningar för utvinning av asbest samt för behandling och omvandling av asbest eller produkter som innehåller asbest,

5) i 32 kemikalielagen (744/89) avsedda fabriker för omfattande produktion av hälso- och miljöfarliga kemikalier, fabriker för produktion av konstfibrer, mineralull och cement samt anläggningar som använder lösningsmedel eller medel innehållande lösningsmedel och som använder minst 1000 ton lösningsmedel per år,

6) betydande anläggningar för behandling av problemavfall, anläggningar för förbränning av kommunalt avfall samt avfallsbehandlingsplatser som är dimensionerade för minst 15 000 ton avfall om året,

7) massa-, pappers- eller kartongfabriker,

8) brytning, anrikning och bearbetning i stor omfattning av metallhaltiga malmer och andra gruvmineraler,

9) lager för olja samt petrokemiska och kemiska produkter där lagercisternernas volym överstiger 50 000 m³,

10) byggande av motorvägar, motortrafikleder, banor för fjärrtrafik samt flygplatser vars huvudrullbana är minst 2 100 m lång,

11) stamledningar för fjärrtransport av gas, olja och andra vätskor, dock inte vatten, samt stora råvatten- och avfallsvattentunnlar samt kraftledningar för minst 400 kV,

12) havsfarleder med minst 8 meters seglationsdjup, insjöfarleder med minst 4 meters seglationsdjup och hamnar med inlopp av åtminstone ovan nämnt djup samt betydande kanaler,

13) behandlingsanläggningar för kommunalt avfallsvatten vilka är dimensionerade för flera än 100 000 invånare,

14) dammar enligt 9 § dammsäkerhetslagen (413/84), samt konstgjorda bassänger som är större än 10 km² samt vattenregleringsprojekt i vattendrag, om vattendragets medelvattenföring överstiger 20 m³/s och vattenförings- och vattenståndsförhållandena förändras betydligt i förhållande till utgångsläget,

15) tagande av grundvatten, om den årliga mängden är minst 3 milj. m³,

16) utvinning av kolväten till havs,

17) förändring av bestående karaktär av skogs-, kärr- eller våtmarksnatur på ett område som är större än 200 hektar och som är att betrakta som enhetligt genom nydikning eller

torrläggning av odikade kärr- och våtmarksområden, genom avlägsnande av trädståndet varaktigt eller genom förnyelse av området med trädarter som inte hör till Finlands naturliga flora, samt

18) kärnkraftverk och andra kärnreaktorer utom forskningsreaktorer vars största kontinuerliga termiska effekt inte överstiger en megawatt, samt anläggningar i huvudsak planerade för framställning eller anrikning av kärnbränsle, upparbetning av bestrålat kärnbränsle eller behandling, lagring eller slutförvaring av radioaktivt avfall som uppkommer vid produktion av kärnenergi.

7 §

Om ett projekt som inte nämns i 6 § sannolikt har betydande miljökonsekvenser, skall miljöministeriet i enlighet med 4 § 2 mom. och 3 mom. samt 6 § lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning besluta att förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas på projektet.

Kontaktmyndigheten skall, efter att ha fått kännedom om ett projekt som avses i 1 mom., ofördröjligen lägga fram saken för miljöministeriet. Innan miljöministeriet fattar beslut, skall ministeriet se till att tillräckliga förhandlingar om bedömningsbehovet har förts mellan behöriga myndigheter samt att den projektansvarige har beretts tillfälle att bli hörd i saken.

Beslutet skall fattas ofördröjligen, dock senast inom en månad efter att miljöministeriet har fått tillräcklig information om projektet. Miljöministeriet skall ofördröjligen tillställa den projektansvarige och kontaktmyndigheten beslutet om projektet samt tillställa andra behöriga myndigheter beslutet för kännedom.

Vad som i denna paragraf stadgas om ett projekt gäller också en väsentlig ändring av ett genomfört projekt som avses i denna paragraf och i 6 §.

8 §

Kontaktmyndighet är

1) länsstyrelsen beträffande projekt som avses i 6 § 1—11 punkten, hamnprojekt som avses i 12 punkten samt beträffande projekt som avses i 17 punkten och som gäller annat än dikning och torrläggning samt dessutom beträffande projekt som avses i 6 § och vars planering eller genomförande vatten- och miljödistriktet svarar för,

2) vatten- och miljödistriktet, om det inte självt planerar eller genomför projektet, beträff-

fande farledsprojekt som avses i 12 punkten, om de inte ansluter sig till hamnprojekt, beträffande projekt som avses i 13—16 punkten samt beträffande projekt som avses i 17 punkten och som gäller dikning och torrläggning, samt

3) handels- och industriministeriet beträffande projekt som avses i 6 § 18 punkten.

9 §

Kontaktmyndighet för projekt enligt 4 § 2 mom. lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning är länsstyrelsen. Vatten- och miljödistriktet är emellertid kontaktmyndighet för projekt som i huvudsak ansluter sig till användningen av vattendrag eller vattenushållningen med undantag för projekt för vilkas planering och genomförande distriktet självt ansvarar. Kontaktmyndighet för projekt som gäller kärnanläggningar är handels- och industriministeriet.

10 §

Om oklarhet uppstår om kontaktmyndigheten, skall frågan föras till miljöministeriet för avgörande. I ett beslut som miljöministeriet fattat med anledning av detta får ändring inte sökas genom besvär.

3 kap.

Bedömningsprogram och konsekvensbeskrivning

11 §

I bedömningsprogrammet skall i behövlig mån presenteras

1) uppgifter om projektet, dess syfte, läge, markanvändningsbehov och anknytning till andra projekt samt om den projektansvarige,

2) alternativa sätt att genomföra projektet, även alternativet att avstå från projektet, såvida ett sådant alternativ inte av särskilda skäl skall anses obehövligt,

3) uppgifter om de planer, tillstånd och med tillstånd jämförbara beslut som genomförandet av projektet förutsätter, information om utredningar som gjorts eller planeras om miljökonsekvenserna samt ett förslag till begränsning av det verkningsområde som skall studeras,

4) en plan för tillkännagivandet, samt

5) en uppskattad tidtabell för planeringen och genomförandet av projektet och den tid-

punkt då utredningarna och miljökonsekvensbeskrivningen skall vara färdiga.

12 §

I konsekvensbeskrivningen skall i behövlig mån presenteras

1) preciseringar av uppgifterna enligt 11 § 1—3 punkten,

2) en utredning om förhållandet mellan projektet jämte alternativ och markanvändningsplaner och för projektet väsentliga planer och program rörande användningen av naturresurser samt miljöskydd,

3) projektets centrala egenskaper och tekniska lösningar, en beskrivning av verksamheten omfattande exempelvis produkter, produktionsmängder, råvaror, trafik, material och en uppskattning av arten och mängden av avfall och utsläpp,

4) det centrala material som har använts vid bedömningen, de metoder som använts vid bedömningen och anskaffningen av materialet samt de antaganden som metoderna bygger på,

5) en utredning om miljön samt en bedömning av miljökonsekvenserna av projektet och dess alternativ, om eventuella brister i de använda uppgifterna och om de centrala osäkerhetsfaktorerna,

6) den projektansvariges val av vilket alternativ som skall genomföras och motiveringen till valet,

7) ett förslag till åtgärder för att förebygga och begränsa skadliga miljökonsekvenser,

8) ett förslag till uppföljningsprogram, samt

9) ett lättfattligt och åskådligt sammandrag av uppgifterna i 1—8 punkten.

4 kap.

Tidsfrister, tillkännagivande och hörande

13 §

Kontaktmyndigheten skall ofördröjligen tillkänna bedömningsprogrammet genom att kungöra det minst 14 dagar på anslagstavlorna i kommunerna inom det område som sannolikt påverkas av projektet så som anges i lagen om offentliga kungörelser (34/25). Kungörelsen skall dessutom offentliggöras i åtminstone en tidning med allmän spridning inom det område som påverkas av projektet.

Kungörelsen skall ge tillräckligt detaljerade uppgifter om projektet, dess läge, den projektansvarige och hur åsikter om bedömnings-

programmet kan framföras. Vidare bör det framgå av kungörelsen var bedömningsprogrammet och det utlåtande som kontaktmyndigheten senare avger om det är framlagda till påseende under tiden för bedömningsförfarandet.

Kontaktmyndigheten skall tillkännage miljökonsekvensbeskrivningen. Beträffande kungörelsen om miljökonsekvensbeskrivningen gäller annars i tillämpliga delar vad som ovan stadgas om kungörelse om bedömningsprogrammet och om kungörelsens innehåll.

Åsikter och utlåtanden skall tillställas kontaktmyndigheten under den tid som nämns i kungörelsen. Tiden börjar den dag kungörelsen offentliggörs och är minst 30 och högst 60 dagar.

14 §

Kontaktmyndigheten skall bereda kommunerna inom det område som påverkas av projektet tillfälle att avge utlåtande om bedömningsprogrammet samt om konsekvensbeskrivningen.

15 §

Kontaktmyndigheten skall avge utlåtande om bedömningsprogrammet till den projektansvarige inom en månad efter att tiden för avgivande av utlåtanden och framförande av åsikter har löpt ut.

Kontaktmyndigheten skall tillställa den projektansvarige konsekvensbeskrivningen jämte det utlåtande den avgivit om den samt övriga bilagor inom två månader efter att tiden för avgivande av utlåtanden och framförande av åsikter har löpt ut.

Kontaktmyndigheten skall vidare tillställa

vatten- och miljöstyrelsen konsekvensbeskrivningen och sitt utlåtande om denna för kännedom samt kommunerna inom det område som påverkas av projektet samt vid behov de kommunalförbund som svarar för regionplaneringen och andra behöriga myndigheter konsekvensbeskrivningen jämte bilagor.

5 kap.

Mellanstatligt bedömningsförfarande

16 §

En underrättelse enligt ett avtal som avses i 14 § 1 mom. lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning skall särskilt uppta

- 1) uppgifter om projektet,
- 2) uppgifter om eventuella gränsöverskridande miljökonsekvenser,
- 3) uppgifter om bedömningsförfarandet och beslut som är väsentliga för genomförandet av projektet, samt
- 4) en skälig tidsfrist inom vilken meddelande om myndigheters, medborgares och samman slutningar eventuella deltagande i bedömningen skall tillställas miljöministeriet.

6 kap.

Ikraftträdande

17 §

Denna förordning träder i kraft den 199 .

Förordning

om ändring av byggnadsförordningen

På föredragning av miljöministern
 fogas till 18 § byggnadsförordningen av den 26 juni 1959 (266/59) ett nytt 5 mom., till 27 § ett nytt 2 mom. samt till 38 § ett nytt 3 mom. och
 ändras 115 § 1 mom. som följer:

18 §

—————
 Beskrivningen av regionplanen skall vid behov omfatta planens konsekvenser för miljö och samhällsekonomi samt dess sociala, kulturella och övriga konsekvenser.

27 §

—————
 Beskrivningen av generalplanen skall vid behov omfatta planens konsekvenser för miljö och samhällsekonomi samt dess sociala, kulturella och övriga konsekvenser.

38 §

—————
 Beskrivningen av stadsplanen skall vid behov

omfatta planens konsekvenser för miljö och samhällsekonomi samt dess sociala, kulturella och övriga konsekvenser.

115 §

Byggnadsplanen skall uppgöras på baskarta i skala 1:2000 eller i särskilda fall i större skala. Till byggnadsplanen hör beskrivning som innefattar motivering och behövliga förklaringar till förslaget. Byggnadsplanen skall dessutom vid behov omfatta planens konsekvenser för miljö och samhällsekonomi samt dess sociala, kulturella och övriga konsekvenser.

—————
 Denna förordning träder i kraft den 199 .

Förordning

om ändring av kärnenergiförordningen

På föredragning av miljöministern
 ändras 24 § 6 f-punkten kärnenergiförordningen av den 12 februari 1988 (161/88) som följer:

24 §

Till ansökan bör fogas följande utredningar:

—————
 6) en allmänt hållen finansieringsplan för kärnanläggningsprojektet; samt för varje kärnanläggningsprojekt:

—————
 f) konsekvensbeskrivning enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning

(/) samt utredning om de grunder för planeringen som sökanden ämnar följa för att undvika miljöskador och begränsa miljöbelastningen.

—————
 Denna förordning träder i kraft den 199 .

